

FAMILIE ZONDER GRENZEN

50 VRAGEN OVER HET INTERNATIONAAL FAMILIAAL RECHT

CENTRUM VOOR
GELIJKHEID
VAN KANSEN
EN VOOR RACISME
BESTRIJDING

Inhoudstafel

VOORWOORD	6
INLEIDING	8
1. HUWELIJK	12
Vraag 1: Kan ik in België trouwen als ik niet de Belgische nationaliteit heb?	14
Vraag 2: Kan ik in België trouwen als ik illegaal in België verblijf?	14
Vraag 3: Ik zou graag trouwen met een Belg, maar ik woon in het buitenland. Kan ik op het Belgische consulaat trouwen?	15
Vraag 4: Ik woon in België, maar heb een buitenlandse nationaliteit. Kan ik in België trouwen op het consulaat van het land waarvan ik afkomstig ben?	15
Vraag 5: Welke documenten heb ik nodig om in België te trouwen?	16
Vraag 6: In Marokko kan ik als moslima niet trouwen met een niet-moslim. Kan dat in België wel?	18
Vraag 7: In mijn thuisland is een huwelijk tussen mensen van hetzelfde geslacht onmogelijk. Kan dat in België wel?	19
Vraag 8: Is mijn buitenlands huwelijk ook geldig in België?	20
Vraag 9: Welk bewijs moet ik voorleggen aan de gemeente om mijn buitenlands huwelijk te laten erkennen?	21
Vraag 10: Ik ben in het buitenland getrouwd. Moet ik mijn huwelijksakte laten overschrijven bij de Belgische gemeente waar ik woon?	21
Vraag 11: Ik heb in het buitenland enkel een religieus of gewoonterechtelijk huwelijk afgesloten. Is dit huwelijk geldig in België?	22
Vraag 12: Ik ben in het buitenland getrouwd met een volmacht en zou graag willen dat het huwelijk in België erkend wordt. Kan dat?	23
Vraag 13: Ik ben een minderjarig meisje dat in het buitenland getrouwd is. Kan mijn huwelijk in België erkend worden?	23
Vraag 14: Ik ben een Marokkaanse vrouw die in Marokko getrouwd is zonder voogd. Kan mijn huwelijk in België worden erkend?	25
Vraag 15: Als ik in het buitenland trouw, welk huwelijksvermogensrecht is dan voor België van toepassing?	25
Vraag 16: Klopt het dat bepaalde buitenlandse partnerschappen in België als huwelijken worden beschouwd?	27

2. ECHTSCHIEDING	28
Vraag 17: Mijn echtgeno(o)t(e) en ik zijn in het buitenland getrouwd. Kan ik in België een scheiding aanvragen?	30
Vraag 18: Ik verblijf illegaal in België. Kan ik in België scheiden?	31
Vraag 19: Ik heb de Belgische nationaliteit. Mijn echtgeno(o)t(e) heeft een andere nationaliteit. Wij willen scheiden in België. Zal de rechter het Belgische echtscheidingsrecht toepassen?	31
Vraag 20: Mijn man en ik willen in België scheiden. Kunnen wij de Belgische rechter vragen om het echtscheidingsrecht van onze gemeenschappelijke buitenlandse nationaliteit toe te passen?	33
Vraag 21: Welke documenten heb ik nodig om in België te kunnen scheiden?	33
Vraag 22: Wij wonen in België, maar willen in ons land van herkomst scheiden. Kan dit?	34
Vraag 23: De gemeente weigert mijn buitenlands echtscheidingsvonnis te erkennen. Kan ik iets doen tegen deze weigeringsbeslissing?	35
Vraag 24: Ik bood mij met volgend document aan bij de gemeente: 'acte de divorce moyennant compensation (Khol)'. Kan dit document erkend worden in België?	36
Vraag 25: Ik wil in Marokko scheiden. Ik kan kiezen tussen een talaq, khol, echtscheiding door onderlinge toestemming of een chiqaq. Wat kies ik het best?	37
Vraag 26: Ik heb een Belgisch echtscheidingsvonnis. Is dit ook geldig in het buitenland? Of moet ik opnieuw scheiden in mijn land van herkomst?	39
Vraag 27: Ik heb een uitspraak van de rechter in Turkije die bepaalt dat mijn ex-man elke maand een vastgesteld bedrag moet betalen als onderhoudsgeld voor onze gemeenschappelijke kinderen. Wij wonen beiden in België, maar hij betaalt niet. Wat kan ik doen?	39
Vraag 28: Ik ben met mijn echtgenoot en drie kinderen naar het buitenland verhuisd. Onlangs zijn wij gescheiden en nu wil ik met de kinderen terug in België komen wonen. Kan dit?	40

3. AFSTAMMING

42

- Vraag 29: Ik heb een buitenlandse nationaliteit en mijn echtgenote is zwanger van een andere man. Wie zal officieel als vader van dat kind worden beschouwd? 44
- Vraag 30: Mijn echtgenoot en ik hebben een buitenlandse nationaliteit. Mijn echtgenoot is niet de biologische vader van mijn kind, maar wordt wel gezien als de wettelijke vader. Mag ik zijn vaderschap betwisten? Hoe kan ik dit vaderschap betwisten? 45
- Vraag 31: Mijn kind draagt de naam van de Belgische ex-echtgenoot van mijn partner. Wat kan ik doen om de wettelijke vader van het kind te worden? 46
- Vraag 32: Ik verblijf zonder verblijfstitel in België. Kan ik mijn kind dat in België geboren is erkennen? Zo ja, tot wie moet ik mij dan richten? 47
- Vraag 33: Ik heb een buitenlandse nationaliteit en een kind met een andere vrouw dan mijn echtgenote. Wat moet ik doen opdat dit officieel mijn kind zou zijn? 48
- Vraag 34: Ik ben zwanger en wens dat mijn partner, die van buitenlandse afkomst is, het kind erkent voor de geboorte. Is dat mogelijk in België? 49
- Vraag 35: Mijn partner of mijn kind wil niet dat ik het kind dat we samen hebben, erken. Wat kan ik doen? 50
- Vraag 36: Ik heb een buitenlandse nationaliteit en mijn partner, die ook een buitenlandse nationaliteit heeft, weigert ons kind te erkennen. Hoe kan ik hem daartoe verplichten? 51
- Vraag 37: Ik heb een buitenlandse geboorteakte waaruit mijn vaderschap blijkt. Is dit document ook geldig in België? 52
- Vraag 38: Ik ben een ongehuwde moeder. Mijn kind draagt mijn naam en heeft mijn buitenlandse nationaliteit. Zal de naam van ons kind veranderen als de biologische vader beslist ons kind te erkennen? 53
- Vraag 39: Op mijn in het buitenland opgemaakte geboorteakte heb ik een dubbele familienaam (die van mijn vader en moeder), maar voor België draag ik enkel die van mijn vader. Hoe komt dat? 54

4. ADOPTIE	56
Vraag 40: Ik wens een kind uit Brazilië te adopteren. Kan ik daarvoor bij de Belgische overheden terecht?	58
Vraag 41: Ik wens mijn nichtje dat in Congo verblijft te adopteren. Kan ik daarvoor bij de Belgische overheden terecht?	59
Vraag 42: Ik heb een buitenlandse nationaliteit en verblijf in België. Wat zijn de voorwaarden om in België een kind te adopteren dat in het buitenland verblijft?	59
Vraag 43: Ik wens een kind te adopteren dat in het buitenland verblijft. Welke procedure moet ik volgen?	62
Vraag 44: Ik wens een kind te adopteren dat ik al verschillende keren ontmoet heb. Mag dat?	65
Vraag 45: Ik ben gehuwd met iemand van hetzelfde geslacht. Kunnen we in België een kind adopteren?	66
Vraag 46: Ik heb de Belgische nationaliteit en wens een jongeman van 22 jaar te adopteren die een buitenlandse nationaliteit heeft. Is deze adoptie mogelijk?	67
Vraag 47: Ik heb een buitenlands adoptievonniss. Is die adoptie geldig in België?	67
Vraag 48: Ik heb de Marokkaanse nationaliteit, maar verblijf gewoonlijk in België. Ik heb een Marokkaanse kefala-beslissing. Kan ik die in België laten gelden als een adoptie?	70
Vraag 49: Is er een administratieve formaliteit vereist om een Belgisch document in het buitenland te kunnen gebruiken?	73
Vraag 50: Is er een administratieve formaliteit vereist om een buitenlands document in België te kunnen gebruiken?	74
VERKLARENDE WOORDENLIJST	76
ADRESSENLIJST	80

Voorwoord

Dit is om meer dan één reden een unieke brochure.

Deze brochure snijdt immers een onderwerp aan dat voor velen een onbegonnen werk lijkt: het internationaal familierecht. Dit internationaal privaatrecht is een complexe materie. Het bepaalt de regels die het recht van personen en hun gezin die in het buitenland leven regelen, die op hun beurt weer bepalen welk recht er van toepassing is wanneer er zich binnen een gezin een geschil op het ogenblik van het huwelijk, een scheiding, het bepalen van een afstamming of adoptie voordoet. Het internationaal privaatrecht bepaalt dan welke rechtscollages bevoegd zijn. Zo kunnen er in België in familiezaken waarbij niet-Belgen betrokken zijn, beslissingen worden toegepast die in andere landen genomen zijn. Dit belangrijke deel van het recht, dat binnen een multi- en interculturele samenleving als de Belgische van toepassing is, moet toegankelijk zijn voor iedereen. Vandaar ook de keuze voor een beknopte en pedagogische benadering van deze materie.

Daarnaast is er nood aan toegankelijke en geactualiseerde informatie voor een breder publiek, in het bijzonder na nieuwe wetgevingen ter zake.

Om deze materie toegankelijker te maken voor medewerkers van opvangdiensten en eerstelijns diensten (juristen, maatschappelijke assistenten, sociaal bemiddelaars, ...) is deze brochure onderverdeeld in 50 sleutelvragen rond vier thema's. De vragenlijst is gebaseerd op vragen die gespecialiseerde diensten op het terrein het meest voorgelegd kregen. Die 50 vragen zijn onder te brengen in vier essentiële thema's uit het internationale familierecht: het huwelijk, de echtscheiding, de afstamming en de adoptie.

Deze brochure is het resultaat van een maandenlange samenwerking tussen juristen van de Association pour le droit des étrangers, het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen en het Vlaams

Minderhedencentrum. Die samenwerking is er gekomen in het kader van een aantal steunpunten uit 2006 die antwoorden moesten bieden op vragen inzake internationaal familierecht en die een initiatief waren van de federale Minister van Maatschappelijke Integratie, met steun van het Federale Impulsfonds voor het Migrantenbeleid (Fipi). De organisatie van die steunpunten was in handen van de Association pour le droit des étrangers en het Vlaams Minderhedencentrum, twee vzw's die actief zijn op het maatschappelijk vlak en die rechtstreeks in contact staan met personen en bevolkingen die in contact komen met het internationaal familierecht.

De antwoorden die in deze brochure aan bod komen, dekken uiteraard niet het volledige internationaal familierecht. Toch zal de lezer die voor deze materie interesse heeft zich op basis van deze brochure kunnen vertrouwd maken met die thematiek, vooraleer zich er verder in te verdiepen.

Inleiding

Als je in het buitenland trouwt, mag de ceremonie dan worden voorgezeten door een priester of imam? Hoeveel getuigen moeten er zijn? Moet je persoonlijk aanwezig zijn of volstaat het een vertegenwoordiger te sturen? Moet je de Belgische of buitenlandse regels volgen over de leeftijd waarop je mag trouwen? Mag je als Belg met iemand van hetzelfde geslacht trouwen ongeacht zijn of haar nationaliteit?

Als een Belgische vrouw een kind heeft van een buitenlander, mag deze man dan het kind erkennen in België?

Dat we in een internationale samenleving leven, hoeft geen uitleg meer. Als mensen over landsgrenzen gaan werken of als ze vluchten, nemen ze vaak hun families mee. Sommigen van hen trouwen in hun nieuw thuisland en krijgen kinderen. Soms vallen deze families uiteen. Er volgt een echtscheiding en mensen verhuizen weer naar een ander land, met of zonder hun kinderen. Ook mensen die in België opgroeiden, worden geraakt. Sommigen starten een relatie met stadsgenoten, anderen vallen op een buitenlander die naar België is gekomen. Een Belgisch koppel kan ook beslissen om een kind uit het buitenland te adopteren.

Bij internationale familierelaties kunnen verschillende rechtssystemen van toepassing zijn. Het is niet omdat je in België woont dat het Belgische recht altijd je situatie zal regelen. Als een kind bijvoorbeeld in België geboren wordt, wordt hier een geboorteakte opgemaakt. Maar dat betekent niet altijd dat het Belgische recht ook bepaalt wie de wettelijke ouders zijn.

Het internationaal privaatrecht bestaat uit richtingwijzers die aanduiden welke regels je bij internationale familierelaties moet volgen. De richting die een wijzer aangeeft, hangt af van een aantal factoren. Deze zijn vooral de nationaliteit en de plaats waar jij en je (toekomstige) familieleden wonen, in feiten of volgens de registers (domicilie). De richting die de wijzer aangeeft, kan verschillen in functie van het thema van de vraag. Soms weegt de nationaliteit het zwaarst, dan wijst de

wijzer naar de regels van het land van je nationaliteit. In andere gevallen is de plaats waar je woont het belangrijkste en dan duidt de richtingwijzer de regels van dat land aan.

Vóór je een richtingwijzer volgt, moet je ook eens goed kijken of er geen obstakels op de baan liggen. Het gebeurt bijvoorbeeld dat het buitenlands recht dat wordt aangewezen zoveel verschilt van de Belgische waarden dat het toch niet aanvaard wordt. We zeggen dan dat dit strijdig is met de openbare orde. Een voorbeeld hiervan is polygamie. Zelfs wanneer de wijzers een recht aanduiden dat polygamie toelaat, heeft dit geen effect in België.

Er zijn drie soorten richtingwijzers: één over de plaats, één over de inhoud en één over het effect. De eerste soort wijst naar de plaats waar jij terecht kunt. Deze duiden bijvoorbeeld de regels aan die bepalen of je in België kan trouwen of scheiden of dat je dat in een ander land mag of moet doen.

De tweede soort duidt het recht aan dat de inhoud zal regelen. Zij tonen bijvoorbeeld welk recht moet bepalen of je mag trouwen als je zeventien jaar bent of moet wachten tot je achttien jaar bent. Het onderscheid tussen de eerste twee soorten richtingwijzers is belangrijk: het is niet omdat je in Turkije trouwt dat de Turkse regels over de toelaatbare leeftijd om te trouwen gelden. Het zou best kunnen dat het Belgische recht bepaalt op welke leeftijd je mag trouwen, of andersom.

De derde soort wijzers bepaalt welk effect in België wordt toegekend aan iets wat in het buitenland geregeld of vastgesteld is. Als jij bijvoorbeeld in Peru trouwde, tonen deze wijzers aan welk effect je huwelijk in België heeft en of het hier in de registers kan worden vermeld.

Sinds 1 oktober 2004 heeft België een Wetboek Internationaal Privaatrecht waarin deze regels zijn opgenomen. Vóór die datum moest men dit afleiden uit ouderwetse bepalingen in het burgerlijk wetboek en de rechtspraak. Het wetboek heeft duidelijkheid gebracht voor particulieren, hun hulpverleners, ambtenaren en juristen.

Deze brochure geeft antwoorden op 50 vragen over internationale families aan de hand van het internationaal privaatrecht. Hierbij vertalen we het Wetboek Internationaal Privaatrecht in eenvoudige taal en gebruiken we voorbeelden uit de praktijk. De vragen omvatten vier thema's: huwelijk, echtscheiding, afstamming en adoptie. Elke vraag gaat over een situatie waarbij meerdere rechtssystemen relevant kunnen zijn.

De antwoorden in deze brochure kunnen onmogelijk de rechtsregels van alle landen uitleggen. Veeleer brengen ze duidelijkheid over de juiste regels. Als je al weet dat bijvoorbeeld het Algerijns recht je situatie regelt, dan zet deze brochure je op weg om de juiste rechtsregels na te gaan.

Met deze brochure willen we alle internationale families de juiste informatie aanbieden over hun rechten en plichten bij een huwelijk, een echtscheiding, afstamming en adoptie. Op deze manier willen we hen op weg helpen in de complexe internationale wetgeving over deze thema's.

Jozef De Witte en Edouard Delruelle,
*directeur en adjunct-directeur van het Centrum voor gelijkheid
van kansen en voor racismebestrijding*

Isabelle Doyen,
directrice van l'Association pour les droits des étrangers

Michel Pasteel,
directeur van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen

Marleen Heysse,
directrice van het Vlaams Minderhedencentrum

1. Huwelijk

Vraag 1:

Kan ik in België trouwen als ik niet de Belgische nationaliteit heb?

Ja, dat kan. Er bestaan drie mogelijkheden om in België te trouwen.

- › De eerste mogelijkheid is dat ten minste één van de twee toekomstige echtgenoten de Belgische nationaliteit heeft. Je hoeft in dit geval zelfs niet in België te wonen.
- › Je kan ook trouwen in België indien ten minste één van de toekomstige echtgenoten hier zijn woonplaats* heeft.
- › Ook wanneer ten minste één van de toekomstige echtgenoten al minstens drie maanden in België zijn of haar gewone verblijfplaats* heeft, kan het huwelijk in België gesloten worden.

Artikel 44 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 2:

Kan ik in België trouwen als ik illegaal in België verblijf?

Ja, je kan trouwen in België indien jouw gewone verblijfplaats* of die van je partner al minstens drie maanden in België is. Volgens de Belgische wet kan je dan in België trouwen, ongeacht of je al dan niet een verblijfsvergunning hebt.

Artikel 4 § 2,1° van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Hou er rekening mee dat de gemeente waar je wenst te trouwen je zal vragen waarom jullie willen trouwen. Indien vermoed wordt dat jij of je partner enkel wil trouwen om in België te kunnen verblijven (een zogenaamd ‘schijnhuwelijk’), dan kan je uitgenodigd worden voor een gesprek. De gemeente heeft het recht om je huwelijk te weigeren. Tegen deze weigering kan je beroep aantekenen bij de rechter.

- › Artikel 146 bis van het Burgerlijk wetboek over schijnhuwelijken.
- › Artikel 167 van het Burgerlijk wetboek bepaalt dat de gemeente mag weigeren het huwelijk te voltrekken en dat men tegen deze weigering beroep kan aantekenen binnen de maand.
- › Artikel 22 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 3:

Ik zou graag trouwen met een Belg, maar ik woon in het buitenland. Kan ik op het Belgische consulaat trouwen?

De Belgische consulaten zijn in principe bevoegd om een huwelijk af te sluiten maar dan moet jij en/of je toekomstige echtgeno(o)t(e) de Belgische nationaliteit hebben. Maar de bevoegdheid van een Belgisch consulaat hangt ook af van de regels van het land waar het consulaat gelegen is. In een aantal gevallen zal het dus onmogelijk zijn om het huwelijk te sluiten in een Belgisch consulaat, omdat het land waar het consulaat gevestigd is dat niet toelaat.

Je contacteert best het consulaat waar je wenst te trouwen voor meer informatie. De contactgegevens van de Belgische consulaten in het buitenland kan je vinden op www.diplomatie.be.

 Artikel 7 van de Wet van 12 juli 1931 betrekking hebbende op zekere akten van de burgerlijke stand alsmede op de bevoegdheid der diplomatieke en consulaire ambtenaren in zake de burgerlijke stand, gewijzigd door Wet van 4 mei 1999.

Vraag 4:

Ik woon in België, maar heb een buitenlandse nationaliteit. Kan ik in België trouwen op het consulaat van het land waarvan ik afkomstig ben?

Je kan enkel trouwen op het consulaat van het land waarvan je afkomstig bent als noch jij noch je toekomstige echtgeno(o)t(e) de Belgische nationaliteit heeft. Iemand die de Belgische nationaliteit heeft, kan in België niet op een consulaat van een ander land trouwen, zelfs indien deze persoon naast de Belgische ook nog een andere nationaliteit heeft.

Maar er is nog een voorwaarde. Niet elk consulaat heeft de bevoegdheid om huwelijken af te sluiten. Je moet dus ook nagaan of het consulaat waar je wenst te trouwen de bevoegdheid heeft om huwelijken af te sluiten.

Het Nederlandse recht kent geen bevoegdheid toe aan het Nederlandse consulaat in België om huwelijken af te sluiten tussen Nederlanders.

Sommige consulaten kunnen bovendien enkel huwelijken afsluiten wanneer beide toekomstige echtgenoten de nationaliteit van het land van het consulaat hebben.

Je contacteert best het consulaat waar je wenst te trouwen voor meer informatie. De contactgegevens van de buitenlandse consulaten in België kan je vinden op www.diplomatie.be > Adressen > In België.

Vraag 5:

Welke documenten heb ik nodig om in België te trouwen?

De volgende documenten moet je afgeven wanneer je een huwelijks-aangifte zal doen op een Belgisch gemeentehuis.

- » **Een voor eensluidend verklaard afschrift* van de geboorteakte**
Dit is enkel nodig wanneer je geen Belgische geboorteakte hebt en je buitenlandse geboorteakte ook niet in België is overgeschreven.
- » **Een bewijs van identiteit**
Hiervoor kan je een kopie van je identiteitskaart, paspoort, rijbewijs of een ander wettig document gebruiken.
- » **Een bewijs van nationaliteit**
Hiervoor vraag je een bewijs van het consulaat van het land waarvan je de nationaliteit hebt. Als je in het buitenland woont, kan je ook een bewijs voorleggen van je (buitenlandse) gemeente.
- » **Een bewijs van de ongehuwde staat of van de ontbinding of nietigverklaring van een eerder huwelijk**
Om te voorkomen dat je in België een huwelijk zou afsluiten terwijl je eigenlijk al ergens anders getrouwd bent, moet je kunnen bewijzen dat je niet getrouwd bent. Indien je wel al getrouwd was, moet je aantonen dat het huwelijk ontbonden is door een echtscheiding of dat het werd nietig verklaard. Dit bewijs wordt het ‘celibaatsattest’ genoemd. Je kan dit bekomen op het consulaat van je land van herkomst* of in de buitenlandse gemeente waar je woont of gewoond hebt.

- » **Een bewijs van de inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister en/of een bewijs van de actuele verblijfplaats of eventueel een bewijs van de gewone verblijfplaats* in België sinds meer dan drie maanden**

Een bewijs van inschrijving kan je bekomen bij de gemeente waar je woont. Het adres van je gewone verblijfplaats kan je bewijzen met bijvoorbeeld een huurcontract of energiefacturen. Als je geen dergelijk bewijs kan voorleggen, kan je een woonstcontrole laten doen door de wijkagent.

- » **Indien slechts één van de echtgenoten bij de huwelijksaangifte aanwezig is, dan moet deze een gelegaliseerd* schriftelijk bewijs hebben waarin de andere echtgeno(o)t(e) instemt met de huwelijksaangifte**

Bij het huwelijk zelf moeten in België beide toekomstige echtgenoten aanwezig te zijn. Een huwelijk bij volmacht is in België onmogelijk. De aangifte van het huwelijk, daarentegen, kan wel gedaan worden door één van de toekomstige echtgenoten. Dit is bijvoorbeeld mogelijk als de andere toekomstige echtgeno(o)t(e) nog in het buitenland verblijft. In dat geval heeft de persoon die de huwelijksaangifte doet wel een schriftelijk bewijs nodig waarin staat dat de andere persoon met de huwelijksaangifte instemt. Dit bewijs moet voorzien zijn van een apostille* of moet door de bevoegde Belgische ambassade zijn gelegaliseerd.

- » **Een document dat aantoont dat de personen die wensen te trouwen voldoen aan de voorwaarden die de wet stelt om een huwelijk te mogen aangaan**

Wie in België trouwt maar een vreemde nationaliteit heeft, moet voldoen aan de grondvoorwaarden* (zoals de wettelijke leeftijd waarop iemand kan huwen) van het recht van het land waarvan hij of zij de nationaliteit heeft (*zie vraag 8*). Dit betekent dat de gemeente die het huwelijk zal afsluiten, de inhoud van dat recht moet kennen.

- » **vt** Volgens het Portugese recht kunnen jongens en meisjes trouwen wanneer ze zestien jaar zijn en de toestemming krijgen van hun ouders of voogd. Indien een zestienjarige jongen die enkel de Portugese nationaliteit heeft in België wil trouwen, dan is dat dus in principe mogelijk met deze

toestemming. De jongen moet dan wel een document kunnen voorleggen waaruit deze Portugese regel blijkt.

Artikel 64 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek.

Vraag 6:

**In Marokko kan ik als moslima niet trouwen met een niet-moslim.
Kan dat in België wel?**

Als je in België kan trouwen (*zie vraag 1*) dan moet vervolgens bepaald worden volgens welke regels je hier zal trouwen. Indien je volgens de Marokkaanse regels trouwt, dan kan je als moslima niet trouwen met een niet-moslim. Trouw je volgens de Belgische regels, dan geldt dat verbod niet. Het is dus belangrijk om te weten of de Marokkaanse of de Belgische regels zullen worden toegepast.

Hoe bepaalt de gemeente volgens welk recht je zal trouwen?

In België maakt men een onderscheid tussen de vormvoorwaarden* en de grondvoorwaarden van een huwelijk*.

- » Voor de vormvoorwaarden van het huwelijk, past men de Belgische regels toe.
- » Voor de grondvoorwaarden, past men de regels toe van het land waarvan de persoon die wil trouwen de nationaliteit heeft. Het feit of je al dan niet kan trouwen met iemand van een ander geloof is een grondvoorwaarde. Het is dus in principe het recht van het land waarvan je de nationaliteit hebt dat bepaalt of je als moslima met een niet-moslim kan trouwen.

Als je meerdere nationaliteiten hebt en één daarvan is de Belgische, dan past men in België altijd de Belgische regels toe. Als je dus naast de Marokkaanse ook de Belgische nationaliteit hebt, dan zal men het Belgische recht toepassen. Het Belgische recht kent geen regel die een huwelijk tussen een moslima en een niet-moslim verbiedt. In dat geval kan je dus trouwen met iemand die een andere religie heeft.

Als je alleen de Marokkaanse nationaliteit hebt, dan wordt in principe het Marokkaanse recht toegepast. In dat geval zou je als moslima niet

met een niet-moslim kunnen trouwen. Maar er bestaat een uitzondering op deze regel. België beschouwt deze Marokkaanse regel als strijdig met de openbare orde* en past hem daarom niet toe. Het behoort immers tot de fundamentele Belgische waarden en normen dat iedereen moet kunnen trouwen ongeacht de religie van de partner. Dus zelfs indien je alleen de Marokkaanse nationaliteit hebt, zal je in België met een niet-moslim kunnen trouwen.

De kans bestaat echter dat het huwelijk niet erkend wordt door de Marokkaanse overheid, omdat volgens het Marokkaanse recht een moslima niet met een niet-moslim mag trouwen. Dit zou dan betekenen dat je voor de Belgische overheid wel getrouwd bent, maar voor de Marokkaanse niet.

 Artikel 46 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht en artikel 21 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 7:

In mijn thuisland is een huwelijk tussen mensen van hetzelfde geslacht onmogelijk. Kan dat in België wel?

Ook hiervoor moet eerst nagegaan worden of een huwelijk in België mogelijk is (zie vraag 1). Zelfs indien het recht van het land waarvan je de nationaliteit hebt het huwelijk tussen mensen van hetzelfde geslacht niet toelaat, kan je in België trouwen met een partner van hetzelfde geslacht indien:

- » je toekomstige echtgeno(o)t(e) de nationaliteit heeft van een land dat het huwelijk tussen partners van hetzelfde geslacht toelaat;

of indien:

- » jij en/of je toekomstige echtgeno(o)t(e) je gewone verblijfplaats* heeft in een land dat het huwelijk tussen partners van hetzelfde geslacht toelaat.

Op dit ogenblik is een huwelijk tussen personen van hetzelfde geslacht mogelijk in België, Canada, Nederland, Noorwegen, Spanje, Zuid-Afrika en in de Amerikaanse staten Massachusetts en Californië.

vb Het Italiaanse recht kent het huwelijk tussen partners van hetzelfde geslacht niet. Toch kunnen twee Italiaanse mannen of vrouwen in België met elkaar trouwen als minstens één van de twee hier zijn of haar gewone verblijfplaats heeft.

! De kans is wel zeer groot dat het Belgische huwelijk nadien niet erkend zal worden in je eigen land. Dit betekent dat je dan door België wel als gehuwd beschouwd wordt, maar door het andere land niet. Voor sommige landen is het aangaan van een huwelijk tussen mensen van hetzelfde geslacht zelfs strafbaar.

i Artikel 46 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 8:

Is mijn buitenlands huwelijk ook geldig in België?

Een buitenlands huwelijk is pas geldig in België als het erkend wordt door de Belgische overheid. Daarvoor moeten een aantal voorwaarden vervuld worden.

- » In de eerste plaats moet je buitenlandse huwelijksakte gelegaliseerd* zijn of een apostille* hebben (*zie vraag 50*).
- » Daarna zal nagegaan worden of het huwelijk voldoet aan de grondvoorwaarden* die gelden in het land waarvan de echtgenoten de nationaliteit hebben.

vb Als een Belgische man in Australië getrouwd is met een Australische vrouw dan controleert men of de man aan de Belgische en de vrouw aan de Australische grondvoorwaarden voldeed op het moment van het huwelijk.

- » De vormvoorwaarden* van het land waar het huwelijk heeft plaatsgevonden, moeten worden gerespecteerd.

vb Als een persoon in het buitenland een huwelijk bij volmacht heeft gesloten dan controleert men of dit toegelaten is door het recht van het land waar het huwelijk werd gesloten (*zie vraag 12*).

- » Je huwelijk mag geen wetsontduiking* zijn.

- » Je huwelijk mag niet strijdig zijn met de openbare orde*. Hiervoor moet men altijd rekening houden met de concrete feiten van de situatie.

vb Een meisje van veertien jaar heeft alleen de nationaliteit van een land dat het huwelijk op veertienjarige leeftijd toelaat. Als het meisje op die leeftijd trouwt dan heeft zij aan de grondvoorwaarde voldaan. Toch kan men in dat geval in België weigeren het huwelijk te erkennen als men vindt dat dit huwelijk in strijd is met de openbare orde (*zie vraag 13*).

- !** Als de Belgische overheid weigert om een gelegaliseerde huwelijksakte te erkennen dan kan men hiertegen beroep aantekenen.
- i** › Beroep aantekenen bij de rechtbank van eerste aanleg volgens de procedure bij eenzijdig verzoekschrift*. Men vraagt dan aan de rechtbank om de huwelijksakte te erkennen. De rechtbank zal dan oordelen of de huwelijksakte aan alle voorwaarden voor erkenning voldoet.
- › Artikels 23 en 27 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 9:

Welk bewijs moet ik voorleggen aan de gemeente om mijn buitenlands huwelijk te laten erkennen?

Om je buitenlands huwelijk te laten erkennen in België (*zie vraag 10*), moet je een afschrift* van de huwelijksakte kunnen voorleggen. Soms kan voor de inschrijving van een buitenlands huwelijk ook een uittreksel* volstaan.

- i** Artikels 27 en 30 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 10:

Ik ben in het buitenland getrouwd. Moet ik mijn huwelijksakte laten overschrijven bij de Belgische gemeente waar ik woon?

Je moet bij de gemeente aangeven dat je burgerlijke staat gewijzigd is. Als de gemeente het huwelijk erkent (*zie vraag 8*), zullen je gegevens in het rijksregister gewijzigd worden. Het huwelijk wordt dan ingeschreven in het rijksregister. Als jij en/of je echtgeno(o)t(e) Belg bent, kan je de gemeente vragen het huwelijk over te schrijven in de registers van de burgerlijke stand.

- Artikels 31 en 128 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht en Artikel 48 van het Burgerlijk Wetboek.
- Het voordeel van deze overschrijving is dat je, als je later ooit een afschrift* van de akte moet voorleggen, je die kan krijgen bij de gemeente waar het huwelijk werd overgeschreven. Dit betekent dus dat je in die gevallen niet langer een afschrift uit het land waar je gehuwd bent moet aanvragen. Ook als je Belg wordt, is het aan te raden om je buitenlandse akten te laten overschrijven zodat je later in België afschriften ervan kan bekomen.

Vraag II:

Ik heb in het buitenland enkel een religieus of gewoonterechtelijk huwelijk afgesloten. Is dit huwelijk geldig in België?

Een buitenlands huwelijk is pas geldig in België als het erkend wordt door de Belgische overheid (*zie vraag 8*).

In België kan men slechts een religieus huwelijk afsluiten nadat men een burgerlijk huwelijk (een ‘huwelijk voor de wet’) heeft afgesloten. Dit religieuze huwelijk heeft voor de Belgische overheid geen echte betekenis. Toch kan een religieus of gewoonterechterlijk huwelijk uit het buitenland soms in België erkend worden. Of een huwelijk al dan niet volgens de religie of volgens het gewoonterecht gesloten mag worden, is een vormvoorwaarde* voor het huwelijk. De Belgische overheid zal controleren of de vormvoorwaarden van het land waar het huwelijk werd gesloten, zijn nageleefd (*zie vraag 8*). Dit betekent dus dat je buitenlands religieus of gewoonterechtelijk huwelijk in België erkend kan worden, als je door het recht van het land waar het huwelijk werd gesloten door dit huwelijk officieel als gehuwd wordt beschouwd.

- In Spanje worden partners die een religieus huwelijk hebben gesloten onder bepaalde voorwaarden officieel door de overheid als gehuwd beschouwd. Dit betekent dat zulke Spaanse religieuze huwelijken in België erkend kunnen worden als aan deze voorwaarden, bijvoorbeeld de registratie in een register, is voldaan.
- Ook de andere voorwaarden voor de erkenning moeten vervuld zijn vooraleer je huwelijk in België geldig is (*zie vraag 8*).

 Artikels 27 en 46 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 12:

Ik ben in het buitenland getrouwd met een volmacht en zou graag willen dat het huwelijk in België erkend wordt. Kan dat?

In België kan men niet trouwen bij volmacht. Toch kan een huwelijk dat in het buitenland bij volmacht gesloten werd soms in België erkend worden. Trouwen bij volmacht is namelijk een vormvoorwaarde* voor het huwelijk. De Belgische overheid zal controleren of de vormvoorwaarden van het land waar het huwelijk werd gesloten, zijn nageleefd (*zie vraag 8*). Dit betekent dus dat je huwelijk in België erkend zal worden als het recht van het land waar je getrouwd bent een huwelijk bij volmacht toelaat.

 Ook de andere voorwaarden voor de erkenning moeten vervuld zijn vooraleer je huwelijk in België geldig is (*zie vraag 8*).

 Artikels 27 en 47 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 13:

Ik ben een minderjarig meisje dat in het buitenland getrouwd is. Kan mijn huwelijk in België erkend worden?

De leeftijd waarop men kan trouwen, is een grondvoorwaarde* voor het huwelijk. De Belgische overheid zal controleren of de grondvoorwaarden van het land waarvan elk van de echtgenoten de nationaliteit heeft, zijn nageleefd (*zie vraag 8*). Dit betekent dus dat, als het recht van het land waarvan je de nationaliteit hebt een huwelijk voor minderjarigen toestaat, het in principe ook in België erkend zal worden.

 Ook de andere voorwaarden voor de erkenning moeten vervuld zijn vooraleer je huwelijk in België geldig is (*zie vraag 8*).

 Indien je meerdere nationaliteiten hebt waaronder de Belgische, dan zal men in België steeds de voorwaarden van het Belgische recht controleren (*zie vraag 6*).

vt Een meisje in Turkije trouwt op zeventienjarige leeftijd. Het Turkse recht zegt dat meisjes (en jongens) van zeventien jaar kunnen trouwen met toestemming van hun wettelijke vertegenwoordiger. Als het meisje alleen de Turkse nationaliteit heeft, kan dit huwelijk dus erkend worden, op voorwaarde dat de wettelijke vertegenwoordiger toestemde met het huwelijk. Maar als dit meisje ook de Belgische nationaliteit heeft, dan zullen de Belgische regels toegepast worden (*zie vraag 6*). Volgens het Belgische recht kan een meisje van zeventien jaar alleen trouwen na een procedure voor de jeugdrechter. In dat geval zal het huwelijk uit Turkije dus enkel erkend kunnen worden in België als er een procedure voor de rechtbank is geweest.

Daarnaast bestaat er ook een controle van openbare orde*. Deze belet dat een buitenlands huwelijk dat ingaat tegen de Belgische fundamentele normen en waarden in België niet erkend kan worden (*zie vraag 8*).

vt Een veertienjarig meisje kan volgens het Marokkaanse recht trouwen wanneer zij de toestemming heeft van een rechter. Als een veertienjarig meisje met alleen de Marokkaanse nationaliteit met de nodige toestemming trouwt in Marokko, dan zou dit huwelijk volgens de hierboven beschreven regels in België erkend moeten worden. Indien de Belgische overheid vindt dat dit huwelijk de openbare orde schendt omdat het meisje te jong is, dan kan zij toch beslissen om dit huwelijk niet te erkennen. Als het meisje zeventien jaar zou zijn, dan zou het veel moeilijker zijn om aan te tonen dat het huwelijk strijdig is met de openbare orde, omdat men onder bepaalde voorwaarden in België ook kan trouwen wanneer men zeventien jaar is. Of een huwelijk al dan niet strijdig is met de openbare orde is een waardeoordeel. Men moet de concrete feiten en context van de situatie controleren.

i Artikels 27 en 46 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 14:

Ik ben een Marokkaanse vrouw die in Marokko getrouwd is zonder voogd. Kan mijn huwelijk in België worden erkend?

Vroeger konden vrouwen in Marokko alleen trouwen met de toestemming van een voogd (wali). Dit veranderde echter in 2004 toen de Moudawwana*, het Marokkaanse familiewetboek, grondig werd gewijzigd. Nu kan volgens het Marokkaanse recht een vrouw vanaf achttien jaar zelf haar huwelijk sluiten. Indien ze dit wenst, mag ze wel een voogd aanduiden die de toestemming in haar plaats geeft.

- › Artikel 27 en 46 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.
 - › Of er al dan niet een toestemming nodig is van een voogd voordat men kan trouwen, is een grondvoorwaarde* voor een geldig huwelijk. Deze grondvoorwaarden moeten we beoordelen aan de hand van het recht waarvan de betrokken persoon de nationaliteit heeft. We hebben net aangetoond dat het Marokkaans recht niet langer vereist dat een voogd de toestemming geeft voor het huwelijk van een vrouw. De gemeente kan dus een huwelijk van een Marokkaanse vrouw niet weigeren te erkennen omdat er geen voogd aanwezig was.

Vraag 15:

Als ik in het buitenland trouw, welk huwelijksvermogensrecht is dan voor België van toepassing?

JE HEBT NIET ZELF BEPAALD WELK RECHT VAN TOEPASSING IS:

- » **Een huwelijk na 1 oktober 2004**

Als je op dit ogenblik trouwt, dan zal voor België het huwelijksvermogensrecht van het land waar je je eerste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats* hebt van toepassing zijn. Pas wanneer je op geen enkel moment tijdens het huwelijk een gemeenschappelijke gewone verblijfplaats hebt gehad, past men het recht van de gemeenschappelijke nationaliteit op het moment van het huwelijk toe. Als je nooit in eenzelfde land hebt gewoond en je ook geen gemeenschappelijke nationaliteit had op het moment van het huwelijk, dan past men het recht toe van de plaats waar het huwelijk heeft plaatsgevonden.

vb Wanneer twee Belgen in België trouwen en zich onmiddellijk na het huwelijk vestigen in Argentinië, zal het Argentijnse huwelijksrecht bij discussies in België van toepassing zijn. Dat is namelijk het land waar hun eerste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats was. Er is een ander huwelijksvermogensrecht van toepassing als een huwelijk tussen twee Belgen in België gesloten wordt en onmiddellijk na het huwelijk één van hen naar Argentinië verhuist. Wanneer ze in verschillende landen blijven wonen tot op het moment dat het conflict over het huwelijksvermogen ontstaat, dan zal in België het recht van de gemeenschappelijke nationaliteit, het Belgisch recht in dit geval, van toepassing zijn.

vb Nog een andere situatie doet zich voor als bijvoorbeeld een Belg en een Argentijn trouwen in Nederland. Onmiddellijk na het huwelijk verhuist de Belg naar België en de Argentijn naar Argentinië. Tot op het moment van de echtscheiding wonen zij in verschillende landen. Er is geen gemeenschappelijke gewone verblijfplaats, dus dat recht kan niet worden toegepast. Er is evenmin een gemeenschappelijk nationaliteit, men zal dus het huwelijksvermogensrecht van het land waar het huwelijk heeft plaatsgevonden moeten toepassen. In dit geval zal dus in België het Nederlandse recht van toepassing zijn.

» **Een huwelijk vóór 1 oktober 2004**

De regels zijn anders indien je voor 1 oktober 2004 getrouwd bent. In dat geval kijkt men eerst of er op het moment van het huwelijk een gemeenschappelijke nationaliteit was. Indien dit zo is, past men het recht van die nationaliteit toe. Ook indien men door het huwelijk onmiddellijk dezelfde nationaliteit heeft gekregen als zijn of haar echtgeno(o)t(e), zal het recht van deze nationaliteit worden toegepast. Als er geen gemeenschappelijke nationaliteit is, past men het recht toe van het land waar de eerste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats was.

vb Een Nigeriaanse vrouw is in Nigeria getrouwd met een Belgische man. Er is geen gemeenschappelijke nationaliteit. Indien beide echtgenoten na het huwelijk samen in Nigeria zijn blijven wonen, dan zal bij een conflict in België het Nigeriaanse recht van toepassing zijn, zelfs als ze nu in België wonen. Als ze beiden na het huwelijk onmiddellijk samen in België zijn gaan wonen, zal het Belgische recht van toepassing zijn. Ook indien één van de twee echtgenoten onmiddellijk na het huwelijk in België is gaan wonen en de andere pas na een paar maanden of jaren bij hem of haar in België is gaan wonen, dan zal het Belgische recht van toepassing zijn.

JE KAN ZELF HET TOEPASSELIJK RECHT BEPALEN:

Je hebt de mogelijkheid om samen met je echtgeno(o)t(e) te bepalen welk recht van toepassing is op je huwelijksvermogen. Dit kan je bijvoorbeeld doen door een huwelijkscontract te sluiten. Deze keuze is mogelijk op het moment dat het huwelijk werd gesloten maar ook daarna, tijdens het huwelijk. De keuze is wel beperkt. Je kan alleen kiezen voor:

- » het recht van de staat van je eerste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats,
- » het recht van de staat waar jij en/of je echtgeno(o)t(e) je gewone verblijfplaats hebt op het moment van de keuze,
- » het recht van staat waarvan jij en/of je echtgeno(o)t(e) op het moment van de keuze de nationaliteit hebt.

 Artikels 49, 50 en 51 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 16:

Klopt het dat bepaalde buitenlandse partnerschappen in België als huwelijken worden beschouwd?

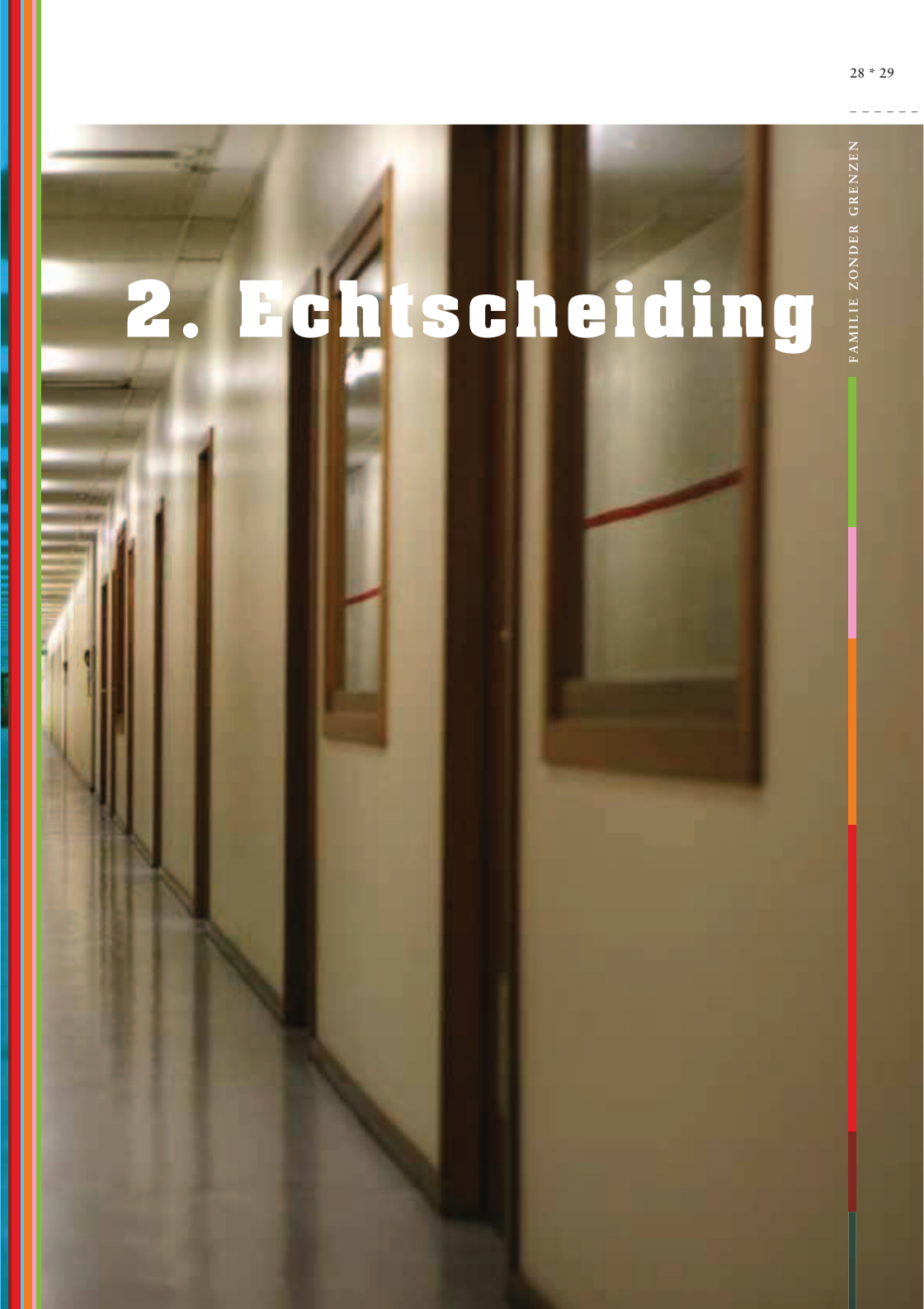
Het Belgische recht kent naast het huwelijk ook de wettelijke samenwoning. Beide samenlevingsvormen staan open voor mensen van verschillend en gelijk geslacht. In de meeste andere landen bestaat er geen huwelijk voor koppels van hetzelfde geslacht. Sommige landen kennen wel een andere vorm van partnerschap voor deze koppels. Het Belgische internationaal privaatrecht beschouwt deze andere vormen van partnerschappen in België als huwelijken ‘wanneer deze gelijkgesteld zijn aan het huwelijk’.

Op dit ogenblik worden de partnerschappen uit de volgende landen ‘gelijkgesteld aan het huwelijk’: Denemarken, Duitsland (“Lebenspartnerschaft”), Finland, IJsland, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk (“civil partnership”) en Zweden.

 › Artikels 58, 59 en 60 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.
 › Omzendbrief van 29 mei 2007 tot wijziging van de omzendbrief van 23 september 2004 betreffende de aspecten van de wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek Internationaal Privaatrecht die betrekking hebben op het personeelsstatuut.

2. Echtscheiding

Vraag 17:

Mijn echtgeno(o)t(e) en ik zijn in het buitenland getrouwd. Kan ik in België een scheiding aanvragen?

Om in België te kunnen scheiden, is het niet van belang waar het huwelijk plaatsvond. Men kijkt voornamelijk naar je gewone verblijfplaats* en/of die van je echtgeno(o)t(e).

Je kan bij de Belgische rechter een echtscheiding vragen als:

- » je echtgeno(o)t(e) zijn of haar gewone verblijfplaats heeft in België, of
- » jullie allebei jullie gewone verblijfplaats hebben in België, of
- » de laatste gewone verblijfplaats van jullie beiden in België was terwijl één van jullie nog hier verblijft, of
- » je sinds ten minste één jaar je gewone verblijfplaats hebt in België of ten minste zes maanden indien je ook de Belgische nationaliteit hebt, of
- » jullie beiden Belg zijn, of
- » één van jullie beiden je gewone verblijfplaats in België heeft en jullie samen een echtscheiding vragen.

Artikel 3 Brussel II bis Verordening en artikels 5 en 42 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

De regels hierboven gelden ook in de andere landen van de Europese Unie met uitzondering van Denemarken. Indien er op grond van deze regels geen echtscheiding mogelijk is in zo'n land, je echtgeno(o)t(e) geen gewone verblijfplaats heeft in zo'n land, en geen nationaliteit heeft van zo'n land, dan kan je toch in België scheiden indien:

- » je echtgeno(o)t(e) zijn of haar woonplaats* heeft in België, of
- » jullie laatste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats* in België was en jullie allebei sinds minder dan twaalf maanden in het buitenland wonen, of
- » de reden van je echtscheiding verband houdt met België en een procedure in het buitenland onmogelijk blijkt of het onredelijk zou zijn te eisen dat de vordering in het buitenland wordt ingesteld (eerder uitzonderlijk).

- Twee getrouwde Ghanezen die samenwoonden in België maar allebei zijn teruggekeerd naar Ghana kunnen in België uit de echt scheiden, als de verhuis naar Ghana minder dan twaalf maanden geleden plaatsvond.
- Het feit dat de Belgische rechter op grond van deze regels bevoegd is, belet niet dat mensen in het buitenland uit de echt scheiden. Zelfs mensen die in België wonen, zijn dus niet verplicht om in België te scheiden (*zie vraag 22*).

Vraag 18:

Ik verblijf illegaal in België. Kan ik in België scheiden?

Of je al dan niet legaal verblijft in België verandert niets aan de mogelijkheid om hier te scheiden. De Belgische rechter zal voornamelijk letten op de gewone verblijfplaats* van de echtgenoten (*zie vraag 17*).

- Artikel 3 Brussel II bis Verordening en artikels 5 en 42 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 19:

Ik heb de Belgische nationaliteit. Mijn echtgeno(o)t(e) heeft een andere nationaliteit. Wij willen scheiden in België. Zal de rechter het Belgische echtscheidingsrecht toepassen?

Als het vaststaat dat een echtscheiding mogelijk is bij de Belgische rechter (*zie vraag 17*), dan moet bepaald worden welk echtscheidingsrecht deze rechter zal moeten toepassen. De Belgische rechter past immers niet automatisch het Belgische recht toe. Je gewone verblijfplaats* speelt hier een rol.

Indien jij en je echtgeno(o)t(e) op het moment van de echtscheiding in hetzelfde land jullie gewone verblijfplaats hebben, dan past de rechter het recht van dat land toe. Het is niet noodzakelijk dat je in België allebei op hetzelfde adres woont.

- Een getrouwd koppel heeft de Australische nationaliteit en woont in België. In dat geval zal de rechter het Belgische recht toepassen.

Indien jij en je echtgeno(o)t(e) op het moment van de echtscheiding niet in hetzelfde land wonen, dan past de rechter het recht toe van het land waar jij en je echtgeno(o)t(e) voor het laatst een gemeenschappelijke gewone verblijfplaats* hadden indien één van jullie daar nog woont.

vb Twee Nederlandse echtgenoten woonden samen in Noorwegen, maar één van hen is naar België verhuisd terwijl de andere in Noorwegen is blijven wonen. Wanneer deze echtgenoot minstens twaalf maanden in België verblijft, kan hij of zij hier een echtscheidingsprocedure starten (*zie vraag 17*). In dat geval zal de Belgische rechter het Noorse recht moeten toepassen omdat dat het recht is van het land waar de laatste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats van de echtgenoten was en één van hen daar nog woont.

Als je op het moment van jullie echtscheiding niet meer in hetzelfde land woont als je echtgeno(o)t(e) en geen van jullie beide woont nog in het land waar de laatste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats* was, dan moet de rechter het recht van de gemeenschappelijke nationaliteit toepassen.

vb Stel dat in het vorige geval de ene echtgenoot naar België verhuisde en de andere echtgenoot terug in Nederland ging wonen, dan kan de rechter niet langer het Noorse recht toepassen want geen van beide echtgenoten woont daar nog. Dan zal de Belgische rechter dus het Nederlandse recht moeten toepassen, aangezien dat het recht is van de gemeenschappelijke nationaliteit van beide echtgenoten.

Tot slot, indien jij en je echtgeno(o)t(e) ook geen gemeenschappelijke nationaliteit hebben, dan moet de Belgische rechter het Belgische recht toepassen.

vb Stel dat het in het vorige geval niet gaat om twee Nederlandse echtgenoten maar om een Zweedse en een Nederlander. De Nederlander is naar België verhuisd en heeft na een jaar hier een echtscheidingsprocedure gestart, terwijl de Zweedse echtgenote terug naar Zweden is verhuisd. Het Noorse recht kan niet worden toegepast, omdat geen van de echtgenoten daar nog woont. De echtgenoten hebben geen gemeenschappelijke nationaliteit dus ook dat recht kan niet worden toegepast. In dat geval past de rechter dus het Belgisch recht toe.

! De echtgenoten kunnen onder bepaalde voorwaarden ook kiezen welk

echtscheidingsrecht de Belgische rechter zal moeten toepassen (*zie vraag 20*).

 Artikel 55 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 20:

Mijn man en ik willen in België scheiden. Kunnen wij de Belgische rechter vragen om het echtscheidingsrecht van onze gemeenschappelijke buitenlandse nationaliteit toe te passen?

Het Belgische recht voorziet de mogelijkheid om zelf te kiezen welk echtscheidingsrecht de rechter moet toepassen. Maar er zijn enkele voorwaarden. Je moet samen met je echtgeno(o)t(e) akkoord gaan en je kan bovendien alleen kiezen voor het recht van het land waarvan je op het moment van de echtscheiding allebei de nationaliteit hebt of voor het Belgisch recht. Je moet de keuze bekend maken de eerste keer dat je bij de rechter verschijnt.

 Twee Mexicanen kunnen ervoor kiezen om in België het Mexicaanse recht te laten toepassen bij hun echtscheiding. Wanneer het gaat om een Belgische man en een Mexicaanse vrouw, dan is er geen gemeenschappelijke nationaliteit en kunnen ze niet het Mexicaanse recht kiezen. Zij kunnen dan enkel voor het Belgische recht kiezen.

Het is niet verplicht om zelf een bepaald recht te kiezen. Als je geen recht kiest, dan zullen de regels die besproken zijn in *vraag 3* bepalen welk recht de rechter moet toepassen.

 Artikel 55 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 21:

Welke documenten heb ik nodig om in België te kunnen scheiden?

Voor een echtscheiding met onderlinge toestemming*:

- » een uittreksel* van de huwelijksakte,
- » een bewijs van nationaliteit van de echtgenoten,
- » uittreksels van de geboorteakten van de echtgenoten en van de kinderen, en

- » de overeenkomst die de echtgenoten hebben gesloten met betrekking tot hun rechten en plichten

Voor een echtscheiding wegens onherstelbare ontwrichting*:

- » een bewijs van identiteit, nationaliteit en inschrijving in het bevolkingsregister, vreemdelingenregister of wachtregister voor elk van de echtgenoten,
- » de geboorteakten van de kinderen,
- » een afschrift* van de huwelijksakte en van het laatste huwelijkscontract, en
- » een bewijs van de huidige verblijfplaats indien verschillend van het rijksregister of een bewijs van je gewone verblijfplaats* in België sinds meer dan drie maanden.

 Artikels 1288 bis en 1254 van het Gerechtelijk Wetboek.

Vraag 22:

Wij wonen in België, maar willen in ons land van herkomst* scheiden. Kan dit?

Soms hoort men dat echtgenoten die in België wonen of die de Belgische nationaliteit hebben, niet in het buitenland mogen scheiden. Men stelt dan dat de Belgische rechter de enige bevoegde rechter zou zijn. Dit is fout. Het feit dat je in België kan scheiden (volgens de regels uitgelegd in vraag 17), betekent niet dat een echtscheiding in het buitenland onmogelijk is. Om te weten of je in het buitenland kan scheiden moet je de regels van het land waar je wilt scheiden onderzoeken.

Als je daarna ook je echtscheiding in België wil laten registreren, dan moet deze aan een aantal voorwaarden voldoen om in België erkend te worden (*zie vraag 23*).

 Dat de Belgische rechter bevoegd is, betekent niet dat enkel hij bevoegd is en dat men niet in het buitenland mag scheiden. De bevoegdheid van de Belgische rechter sluit de bevoegdheid van de buitenlandse rechter dus niet uit.

 Een Turks-Belgisch koppel dat in België woont kan hier in België scheiden

(zie vraag 17). Maar dit is geen verplichting. Als dat koppel in Turkije gescheiden is, is dat op zich geen reden voor de gemeente om te weigeren de Turkse echtscheiding te erkennen (zie vraag 23).

Vraag 23:

De gemeente weigert mijn buitenlands echtscheidingsvonnis te erkennen. Kan ik iets doen tegen deze weigeringsbeslissing?

 Deze regels gelden enkel voor echtscheidingen na 1 oktober 2004.

De Belgische overheid zal je buitenlandse echtscheiding moeten erkennen als je wilt dat de scheiding ook in België geldig is. Hierbij worden verschillende voorwaarden gecontroleerd.

Vervolgens kijkt de ambtenaar na of er geen schending is van de openbare orde* en of er geen wetsontduiking* is. Ook moet de Belgische overheid controleren of de rechten van verdediging* tijdens de echtscheidingsprocedure in het buitenland zijn nageleefd en of de beslissing definitief is geworden. Dit laatste noemt men ook wel ‘kracht van gewijsde krijgen’ en betekent dat er geen hoger beroep meer mogelijk is tegen de echtscheidingsbeslissing.

Als je buitenlandse echtscheiding strijdig is met een echtscheiding die door een andere rechter is uitgesproken, dan kan de echtscheiding ook niet erkend worden. Hetzelfde gebeurt wanneer er op het ogenblik dat de echtscheiding in het buitenland gevraagd werd, al een echtscheidingsprocedure in België begonnen was tussen dezelfde personen en deze procedure nog aan de gang is.

 Het feit dat de echtscheiding ook in België had kunnen plaatsvinden (volgens de regels besproken in vraag 17) is geen reden voor de weigering van een buitenlandse echtscheiding (zie vraag 22).

 Tot slot bestaan er ook afzonderlijke voorwaarden voor buitenlandse verstotingen* (zie vragen 24 en 25).

Als minstens één van deze voorwaarden niet vervuld is, wordt de buitenlandse echtscheiding niet erkend. Indien je vindt dat de beslissing

van de gemeente onterecht is, dan kan je een erkenning vragen bij de rechter. De rechter oordeelt dan zelf of de voorwaarden voor de erkenning zijn voldaan. Indien hij oordeelt dat dit zo is, zal ook de gemeente de echtscheiding moeten aanvaarden.

 Voor een erkenning door de rechter moet men de procedure volgen die voorzien is in artikel 23 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht: de vordering moet worden ingesteld bij een eenzijdig verzoekschrift* (artikels 1025-1034 Gerechtelijk Wetboek). Dit wil zeggen dat het geen procedure is 'tegen' de ambtenaar, je moet m.a.w. de ambtenaar niet dagvaarden. Wel volg je een procedure waarbij je de erkenning van het vonnis vraagt aan de rechter.

 Artikels 22-25 en artikel 30 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 24:

Ik bood mij met volgend document aan bij de gemeente: 'acte de divorce moyennant compensation (Khol)'. Kan dit document erkend worden in België?

 Deze regels gelden enkel voor echtscheidingen na 1 oktober 2004.

De khol* betekent dat de man zijn echtgenote verstoot op vraag van de vrouw. De vrouw moet hiervoor wel een compensatie betalen aan de man.

 Artikel 115 van de Moudawwana*.

Voor de erkenning van een verstoting* gelden naast de algemene voorwaarden nog vier bijkomende voorwaarden (*zie vraag 23*):

- » de verstoting is door de rechter gehomologeerd*,
- » jullie hebben geen van beide op het moment van de verstoting de nationaliteit van een land waar deze verstoting niet mogelijk is,
- » jullie wonen geen van beide op het moment van de verstoting in een land waar de verstoting niet mogelijk is, en
- » de echtgenote heeft ondubbelzinnig met de verstoting ingestemd.

Dit betekent dus dat een verstoting door een Belgische man of van een Belgische vrouw, zelfs indien die daarnaast een andere nationaliteit heeft, niet kan erkend worden in België. Ook wanneer beide echtgenoten de Marokkaanse nationaliteit hebben maar minstens één van hen op het ogenblik van de verstoting in België woonde, dan is de erkenning van de verstoting niet mogelijk.

Er bestaat discussie over de vraag of de extra voorwaarden van toepassing zijn op de khol-verstoting. De houding kan verschillen van gemeente tot gemeente en zelfs rechters kunnen hierover van mening verschillen.

Zeker is wel dat deze voorwaarden van toepassing zijn op de talaq*. Dit is een verstoting waarbij de man op eigen initiatief de vrouw verstoort, zonder dat de vrouw een compensatie dient te geven (*zie vraag 25*).

 Artikels 25 en 57 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 25:

Ik wil in Marokko scheiden. Ik kan kiezen tussen een talaq, khol, echtscheiding door onderlinge toestemming of een chiqaq. Wat kies ik het best?

In België worden bepaalde vormen van Marokkaanse huwelijksontbinding niet erkend. Dat is zo als minstens één van de echtgenoten op het moment van de verstoting* de Belgische nationaliteit had en/of in België woonde (*zie vraag 24*). Wanneer jij of je echtgenoot op het moment van de echtscheiding in België woont of de Belgische nationaliteit hebt en in Marokko wil scheiden, kies je best een echtscheiding die in België erkend kan worden. Dit zijn de chiqaq* en de echtscheiding door onderlinge toestemming. Deze bestaan in Marokko sinds de nieuwe Moudawwana* in 2004 werd aangenomen.

De chiqaq of de echtscheiding wegens duurzame ontwrichting* is een van de meest fundamentele vernieuwingen in het Marokkaanse echtscheidingsrecht. De procedure kan zowel door de echtgenoot als door de echtgenote worden ingesteld. Er wordt een verzoeningspoging ondernomen en indien deze niet lukt, kan de rechter niet anders dan de ontwrichting vaststellen en de echtscheiding uitspreken. Dit soort

Marokkaanse echtscheidingen zal normaal gezien zonder veel problemen in België erkend worden, op voorwaarde dat de algemene voorwaarden opgesomd in vraag 23 vervuld zijn. De bijzondere voorwaarden, namelijk dat geen van de echtgenoten Belg mag zijn of in België mag wonen (*zie vraag 24*), gelden niet voor deze vorm van echtscheiding.

Artikel 94 en volgende van de Moudawwana.

De echtscheiding met onderlinge toestemming* voorziet dat de echtgenoten akkoord kunnen gaan om het huwelijk te beëindigen, met of zonder voorwaarden. Bij het bereiken van deze overeenstemming dient één of beide partijen een verzoek tot echtscheiding in bij de rechtbank. De rechtbank probeert vervolgens de echtgenoten te verzoenen en indien de verzoening onmogelijk blijkt, verleent de rechtbank toelating tot echtscheiding. In de praktijk is het vaak moeilijk om te bepalen of het gaat om een echtscheiding door onderlinge toestemming of met een khol*. Daarom kan ook deze echtscheiding door onderlinge toestemming in de praktijk leiden tot problemen bij de erkenning in België.

Artikel 114 van de Moudawwana.

De khol is een andere vorm van verstoting (*zie vraag 24*). Het is niet helemaal duidelijk of de khol in België erkend kan worden in het geval jij of je echtgeno(o)t(e) de Belgische nationaliteit heeft en/of in België woont op het moment van de verstoting (*zie vraag 24*). Daarom is dit wellicht niet de beste vorm van echtscheiding indien je zeker wilt zijn van het feit dat de echtscheiding later in België erkend zal worden.

Artikel 115 van de Moudawwana.

De talaq* is de verstoting door de eenzijdige wil van de man. In Marokko is deze voortaan enkel mogelijk met een voorafgaande toestemming van de rechter (Art. 78 en volgende Moudawwana – in de officiële Franse vertaling ‘divorce sous controle judiciaire’). Deze toestemming wordt pas verleend nadat de echtgenote is opgeroepen en nadat de rechter een poging heeft gedaan om de echtgenoten te verzoenen. De echtgenoot is voortaan ook onderhoudsplichtig ten aanzien van zijn echtgenote en kinderen. De rechter bepaalt het bedrag dat door de echtgenoot moet worden gedeponereerd bij de griffie van de rechtbank. Pas na het deponeren

van dit bedrag geeft de rechtbank toestemming tot het opmaken van de verstotingsakte door de adouls*, die dan vervolgens door de rechter wordt gehomologeerd*. Deze verstoting zal in België niet erkend kunnen worden indien jij of je echtgeno(o)t(e) de Belgische nationaliteit heeft en/of in België woont op het moment van de verstoting.

 Artikel 78 en volgende van de Moudawwana.

Vraag 26:

Ik heb een Belgisch echtscheidingsvonnis. Is dit ook geldig in het buitenland? Of moet ik opnieuw scheiden in mijn land van herkomst*?

Net zoals het Belgisch recht een aantal voorwaarden opstelt voor de erkenning van buitenlandse echtscheidingen, zullen ook andere landen regels hebben voor de erkenning van een Belgische echtscheiding. In bepaalde landen zal de erkenning, zoals in België, gewoon door de gemeentelijke ambtenaar kunnen terwijl in andere landen, bijvoorbeeld Marokko en Turkije, de erkenning steeds aan de rechter moet worden gevraagd. De procedure die men moet voeren om de rechterlijke erkenning te krijgen noemt men de 'exequaturprocedure'. Dit betekent dat het Belgische vonnis door de rechter ter plaatse wordt onderzocht, maar dit is geen nieuwe echtscheiding.

Vraag 27:

Ik heb een uitspraak van de rechter in Turkije die bepaalt dat mijn ex-man elke maand een vastgesteld bedrag moet betalen als onderhoudsgeld voor onze gemeenschappelijke kinderen. Wij wonen beiden in België, maar hij betaalt niet. Wat kan ik doen?

De vraag is dus of een buitenlandse beslissing over onderhoudsgeld ook in België kan afgedwongen worden. In dat geval moet de Belgische rechter tussenkomen om maatregelen, zoals beslag op het eigendom of loon van je ex-echtgenoot, te kunnen nemen. De procedure waarbij jij aan de Belgische rechter de tenuitvoerlegging vraagt, noemt men de 'exequaturprocedure'.

 De procedure die je moet volgen is dezelfde als die voor de rechterlijke erkenning en ook de voorwaarden die de rechter moet controleren

zijn dezelfde als de voorwaarden die gelden voor de erkenning van buitenlandse vonnissen (zie vraag 23).

 Artikels 22-25 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Vraag 28:

Ik ben met mijn echtgenoot en drie kinderen naar het buitenland verhuisd. Onlangs zijn wij gescheiden en nu wil ik met de kinderen terug in België komen wonen. Kan dit?

Als je de kinderen meeneemt naar een ander land of met de kinderen terug naar België verhuist, moet je steeds opletten dat dit niet beschouwd wordt als een internationale kinderontvoering. Er is sprake van internationale kinderontvoering als de kinderen naar het buitenland worden gebracht zonder toestemming van de personen die het ouderlijk gezag uitoefenen.

Men moet zich dus eerst afvragen wie het ouderlijk gezag uitoefent. Dit wordt bepaald door het land waar de kinderen hun gewone verblijfplaats* hebben. Dit kan geregeld zijn door de rechter, door een administratieve overheid of door een wettelijk erkende overeenkomst tussen de partijen. Zolang niets officieel geregeld is, hebben in vele landen beide ouders het gedeelde ouderlijke gezag. In sommige landen echter heeft enkel de vader het ouderlijke gezag.

Er is ook sprake van een kinderontvoering wanneer iemand, tegen bepaalde afspraken in, weigert de kinderen terug te laten gaan na een vakantie.

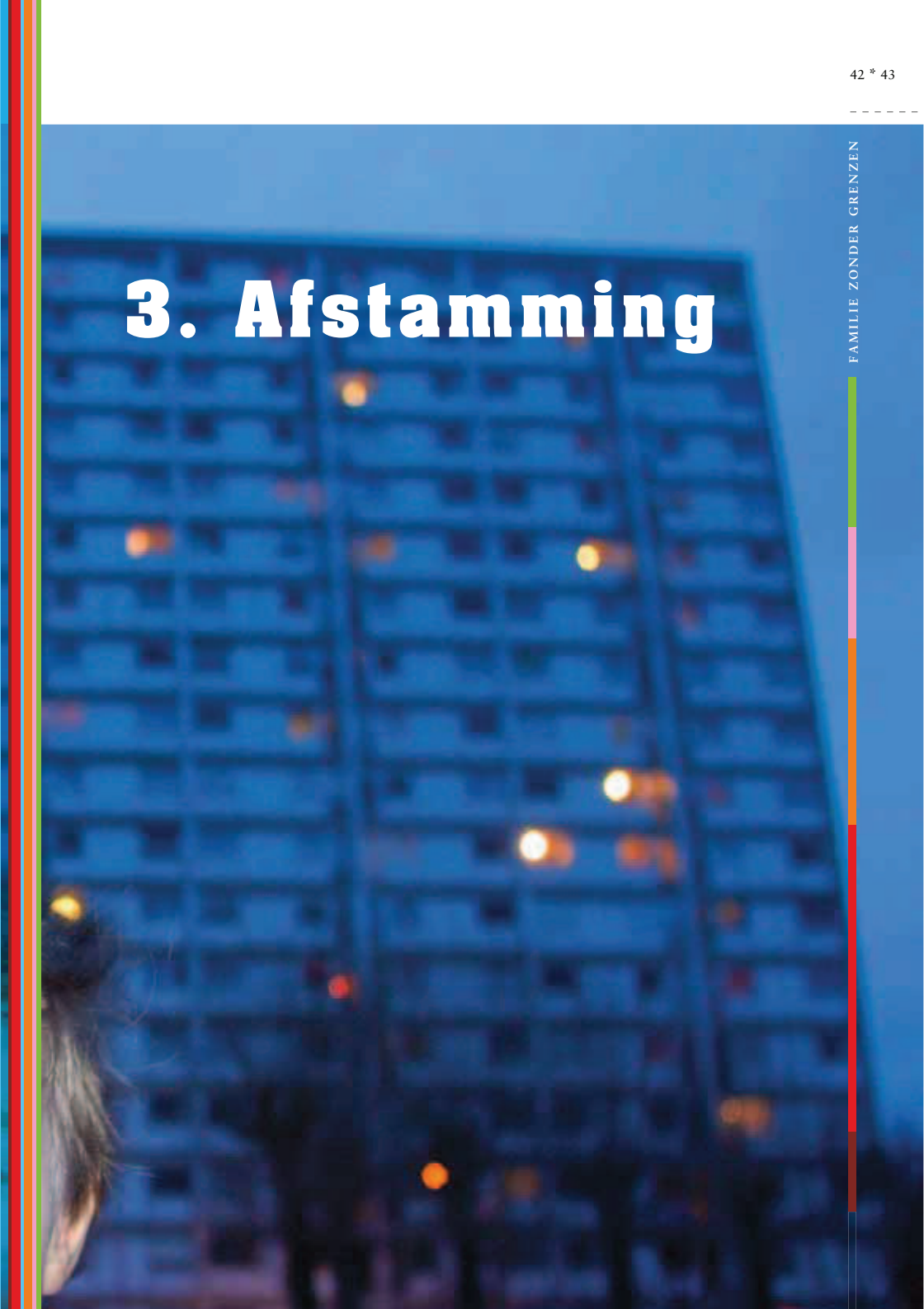
 Men spreekt bijvoorbeeld van kinderontvoering wanneer een vader die in Duitsland woont de kinderen voor een vakantie naar de moeder in België laat komen en de moeder ze hier houdt na de vakantie i.p.v. ze volgens de afspraak te laten terugreizen.

In België kan je voor vragen over en hulp bij kinderontvoeringen terecht bij:

- » Federale Overheidsdienst Justitie: www.just.fgov.be
Federaal aanspreekpunt 'Internationale Kinderontvoeringen':
02-542 67 00 (elke werkdag bereikbaar)
- » Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken cel
'Kinderontvoeringen': 02-501 81 11

3. Afstamming

VADERSCHAPSVERMOEDEN

Vraag 29:

Ik heb een buitenlandse nationaliteit en mijn echtgenote is zwanger van een andere man. Wie zal officieel als vader van dat kind worden beschouwd?

Bij de geboorte van een kind van een gehuwde vrouw moet eerst nagegaan worden of de echtgenoot automatisch is aangewezen als de wettelijke vader van het kind. Dit heet het vaderschapsvermoeden*.

Het al dan niet bestaan van een vaderschapsvermoeden moet worden opgezocht in het recht van de staat waarvan de echtgenoot de nationaliteit heeft.

Artikel 62 §1 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

In heel wat landen is de echtgenoot juridisch gezien de vader van het kind op voorwaarde dat de geboorte heeft plaatsgevonden binnen een bepaalde termijn tussen het huwelijk en de (echt)scheiding van de echtgenoten.

Het Guineese recht bepaalt dat het kind van een gehuwde vrouw, dat zes maanden of meer na het huwelijk geboren is, de echtgenoot als vader heeft.

Artikel 361 van het Burgerlijk Wetboek van de Republiek Guinee.

Indien zoals in dit voorbeeld, het nationale recht van de echtgenoot hem automatisch de hoedanigheid van wettelijke vader toekent (ook al is een andere man de biologische vader van het kind), zal de echtgenoot ook in België als de wettelijke vader van het kind worden beschouwd. In dat geval is het over het algemeen mogelijk de biologische realiteit te herstellen door het inleiden van een gerechtelijke procedure ter betwisting van het vaderschap van de echtgenoot (*zie vraag 30*).

Indien het nationale recht van de echtgenoot hem niet automatisch de hoedanigheid van vader van het kind toekent, zoals dat bijvoorbeeld het

geval is in het Belgische recht wanneer het kind meer dan 300 dagen na de feitelijke scheiding van de echtgenoten is geboren, zal de biologische vader op vrijwillige basis zijn vaderschap kunnen aantonen (*zie vraag 32*).

 Artikel 316 bis van het Belgisch Burgerlijk Wetboek.

VADERSCHAPSBETWISTING

Vraag 30:

Mijn echtgenoot en ik hebben een buitenlandse nationaliteit. Mijn echtgenoot is niet de biologische vader van mijn kind, maar wordt wel gezien als de wettelijke vader. Mag ik zijn vaderschap betwisten? Hoe kan ik dit vaderschap betwisten?

De echtgenoot van de moeder wordt over het algemeen automatisch als de wettelijke vader van het kind beschouwd (*zie vraag 29*). Indien je het vaderschap van je echtgenoot wenst te betwisten, omdat hij niet de biologische vader van het kind is, moet je een rechtsvordering inleiden.

De mogelijkheid om die vordering in te leiden hangt af van de regels die door het recht van de nationaliteit van de echtgenoot zijn bepaald. Dit recht bepaalt ook aan welke voorwaarden voldaan moet zijn.

 Artikels 62 §1 en 63 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

 Indien de echtgenoot Congolees is, zal men het Congolese recht raadplegen om te weten op welke manier de automatische afstammingsband tussen de echtgenoot en het kind kan worden geannuleerd. Het Congolese recht zal dus bepalen of een rechtsvordering moet worden ingeleid, wie die mag inleiden en binnen welke termijn die ingeleid moet worden, ...

Deze mogelijkheid om het vaderschap van de echtgenoot te betwisten is over het algemeen in het recht van verschillende landen opgenomen. Maar niet elk recht geeft de moeder de mogelijkheid het initiatief te nemen voor de procedure.

 Volgens het Marokkaanse Familiewetboek kan de moeder het vaderschap niet voor de rechtbank aanvechten. Deze Marokkaanse rechtsregel wordt strijdig geacht met de basisprincipes van de Belgische rechtsorde en wordt dus niet toegepast voor de Belgische rechtbanken. In zo'n situatie zal de Belgische rechter de moeder de mogelijkheid bieden een rechtsvordering in te stellen op basis van het Belgische recht.

 De termijnen die het recht in heel wat landen bepaalt om een rechtsvordering in te stellen ter betwisting van het vaderschap zijn over het algemeen uiterst kort, soms niet meer dan enkele maanden. Enige haast is dus aangewezen om, na de geboorte van het kind of kennisname van zijn geboorte, een zaak bij een rechtbank aanhangig te maken.

Vraag 31:

Mijn kind draagt de naam van de Belgische ex-echtgenoot van mijn partner. Wat kan ik doen om de wettelijke vader van het kind te worden?

Het feit dat het kind de naam van de ex-echtgenoot draagt, betekent dat de ex-echtgenoot als de wettelijke vader van het kind wordt beschouwd. Deze situatie is het gevolg van het bestaan van een vaderschapsvermoeden* van de echtgenoot (*zie vraag 29*) dat niet is betwist (*zie vraag 30*).

Om je wettelijke band met het kind te bepalen als biologische vader, moet je eerst de hoedanigheid van vader van de ex-echtgenoot laten vernietigen. Daarvoor moet je de voorwaarden respecteren van het recht van de staat waarvan de ex-echtgenoot de nationaliteit heeft (*zie vraag 30*).

 Artikel 62 §1 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Nadat alle stappen zijn gezet om een einde te maken aan de afstammingsband tussen het kind en de ex-echtgenoot, zal je in functie van de door je nationaal recht* bepaalde voorwaarden je vaderschap t.o.v. het kind kunnen aantonen.

 Artikel 62 §1 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

In het recht van een aantal landen kan het vaderschap van de echtgenoot of van de ex-echtgenoot via het indienen van een gerechtelijke procedure worden vervangen door die van de biologische vader.

- ! Indien de echtgenoot en de biologische vader beide Belg zijn, moet de biologische vader enkel een rechtsvordering instellen om aan te tonen dat hij de vader is.
- i Artikel 318 §5 van het Burgerlijk Wetboek.

VADERSCHAPSERKENNING

Vraag 32:

Ik verblijf zonder verblijfstitel in België. Kan ik mijn in België geboren kind erkennen? Zo ja, tot wie moet ik mij dan richten?

Een akte van vaderschapserkenning* kan in België worden opgesteld als

- » de auteur van de erkenning Belg en in België gedomicilieerd is op het ogenblik van het opstellen van de akte; of
- » het kind in België geboren is; of
- » het kind bij het opstellen van de akte zijn gewone verblijfplaats* in België heeft.

i Artikel 65 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Als het kind in België geboren is, kan je het erkennen voor de ambtenaar van de Belgische burgerlijke stand*. De wet bepaalt niet dat men hier wettelijk moet verblijven.

Als het kind niet in België geboren is, kan je je toch tot de ambtenaar van de Belgische burgerlijke stand richten om hem te erkennen, op voorwaarde dat hij gewoonlijk in België verblijft. Dit impliceert geen inschrijving in een register (en hier dus wettelijk verblijven) maar enkel in België te leven en er duurzame banden aan te gaan.

i Artikel 4 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Indien de erkenning gebeurt op het moment van de geboorteaangifte, dan is de ambtenaar van de burgerlijke stand van het gemeentebestuur van de gemeente waar je kind is geboren bevoegd. Als je beslist het te

erkennen na zijn geboorte, kan je dit doen voor een ambtenaar van de burgerlijke stand bij eender welke gemeentebestuur of bij een notaris.

 Artikels 55 en 327 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek.

Het kan een probleem zijn als je een kind wenst te erkennen in België en je niet kan bewijzen ongehuwd te zijn (bij gebrek aan een door uw land van herkomst* uitgereikt document waaruit uw burgerlijke stand blijkt). Om akte te nemen van de vaderschapserkenning moet de ambtenaar van de burgerlijke stand immers nagaan of je nationaal recht* je verplicht ongehuwd te zijn. Als je nationaal recht je verplicht ongehuwd te zijn om een kind te erkennen en je dat niet bent (je bent gehuwd met een vrouw die niet de moeder van je kind is), dan kan het zijn dat je bijkomende stappen moet zetten. Zo kan men je bijvoorbeeld vragen je vrouw te verwittigen (*zie vraag 33*).

Vraag 33:

Ik heb een buitenlandse nationaliteit en een kind met een andere vrouw dan mijn echtgenote. Wat moet ik doen opdat dit officieel mijn kind zou zijn?

Een gehuwde man die een kind wenst te erkennen dat geboren is uit zijn relatie met een andere vrouw dan zijn echtgenote moet nagaan wat de voorwaarden zijn die het recht van de staat waarvan hij de nationaliteit heeft, bepalen. Het is dus zijn nationale recht dat bepaalt op welke manier hij de wettelijke vader van het kind kan worden.

 Artikel 62 §1 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

 Als Belg kan je naar het gemeentebestuur gaan om het kind te erkennen. De ambtenaar van de burgerlijke stand* zal je echtgenote schriftelijk verwittigen over deze erkenning.

 Artikel 319 bis van het Belgisch Burgerlijk Wetboek.

 Als Marokkaan of Algerijn kan je dit vaderschap in theorie niet laten gelden, omdat dat het resultaat is van een buitenechtelijke relatie. De ambtenaar van de Belgische burgerlijke stand zal in dat geval niet het Marokkaanse of Algerijnse recht toepassen. Dit zou voor een ongelijkheid

tussen de kinderen zorgen (kinderen van overspel kunnen niet door hun vader worden erkend, terwijl de afstamming van vaderszijde van kinderen uit een huwelijk automatisch wordt vastgesteld). De erkenning van het kind zal dan op basis van het Belgische recht gebeuren.

Vraag 34:

Ik ben zwanger en wens dat mijn partner, die van buitenlandse afkomst is, het kind erkent voor de geboorte. Is dat mogelijk in België?

In het recht van een aantal landen is voor ongehuwde koppels de mogelijkheid voorzien de juridische band tussen de vader en het kind vóór de geboorte van het kind in een officieel document vast te stellen. Dit is de prenatale erkenning*.

Je partner zal daarvan enkel gebruik kunnen maken, en zijn vaderschapserkenning* vóór de geboorte van het kind kunnen laten acteren, als het nationale recht hem die mogelijkheid biedt. Als de mogelijkheid om het kind vóór de geboorte te erkennen voor hem bestaat, dan zal hij samen met jou voor de ambtenaar van de burgerlijke stand een verklaring moeten afleggen.

- Artikel 62 §1 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.
- Als de vader Fransman is, zal hij zijn kind vóór de geboorte kunnen erkennen. Hij zal zich daarvoor moeten aanbieden voor een Belgische ambtenaar van de burgerlijke stand indien hij gewoonlijk in België verblijft (*zie vraag 32*).
- Artikel 316 van het Frans Burgerlijk Wetboek.

Vraag 35:

Mijn partner of mijn kind wil niet dat ik het kind dat we samen hebben, erken. Wat kan ik doen?

Als je je kind wilt erkennen, moet je de nodige formaliteiten vervullen waardoor je je vaderschap t.o.v. je kind dat geboren is uit je relatie met je partner zal kunnen aantonen. Dit is de vaderschapserkenning* (zie vraag 32).

Het akkoord van de moeder is soms nodig opdat de band tussen de vader en het kind mogelijk zou zijn. In bepaalde gevallen heeft ook het kind inspraak.

Wat gebeurt er indien de moeder of het kind zich tegen de vaderschapserkenning door de vader verzet? Om op die vraag te antwoorden moeten we gaan kijken wat het nationale recht van de persoon die het kind wil erkennen daarover bepaalt.

Als Belg moet je het akkoord van de moeder en het kind dat ouder dan 12 jaar is, krijgen. Bij weigering kan je de rechtbank vragen je toe te laten het kind te erkennen (behalve bij weigering van een meerderjarig kind waartegen geen beroep mogelijk is).

Artikels 62 §1 en 63 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht, 329 bis van het Belgisch Burgerlijk Wetboek.

Het zijn dus de regels van de staat waarvan je de nationaliteit hebt die bepalen of het akkoord van de moeder of het kind noodzakelijk is, maar ook wat mogelijk is in geval van weigering (een gerechtelijke procedure aanspannen in het Belgisch recht bijvoorbeeld).

Wanneer het buitenlandse recht dat van toepassing is, bepaalt dat de vader het recht heeft het kind te erkennen - ook al stemt de moeder er niet mee in - dan moet de erkenning in België worden geacteerd zonder dat een gerechtelijke procedure noodzakelijk is.

ONDERZOEK NAAR HET VADERSCHAP

Vraag 36:

Ik heb een buitenlandse nationaliteit en mijn partner, die ook een buitenlandse nationaliteit heeft, weigert ons kind te erkennen. Hoe kan ik hem daartoe verplichten?

Een kind dat is geboren uit een buitenechtelijke relatie moet worden ‘erkend’ om officieel een vader te hebben (*zie vraag 32*). De erkenning is immers een vrijwillige stap vanwege de man die zijn band met het kind juridisch wil vaststellen. Het is via die vaderschapserkenning* dat er rechten en plichten ontstaan tussen de vader en het kind (onderhoudsplicht, recht op huisvesting, ...).

Als de vader van een kind weigert deze stappen te zetten, kan je over het algemeen gerechtelijke stappen ondernemen om de afstammingsband tussen vader en kind vast te stellen.

Het is het nationale recht van de man die voor de rechtbank wordt gedaagd dat de voorwaarden voor deze procedure bepaalt: wie kan een rechtsvordering inleiden, binnen welke termijn na de geboorte van het kind moet de zaak voor de rechtbank komen, ...

i Artikels 62 §1 et 63 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

vb Indien de man die het kind weigert te erkennen bijvoorbeeld Pool is, bepaalt het Poolse recht welke rechtsvorderingmogelijkheden er zijn om hem daartoe te verplichten.

Er moet rekening worden gehouden met de termijnen die zijn bepaald voor het inleiden van deze rechtsvordering. Voorts moet ook worden nagegaan welke personen het recht hebben een vraag tot de rechter te richten.

vb In het Marokkaanse recht kan de moeder de vader ertoe verplichten het kind te erkennen, als ze kan bewijzen dat ze verloofd zijn of dat er een huwelijk tussen hen bestaat dat niet kon worden geacteerd. Ook via medische weg kan het vaderschap worden aangetoond.

i Artikels 16 en 156 van het Marokkaanse Familiewetboek.

ERKENNING VAN DE AFSTAMMINGSBAND

Vraag 37:

Ik heb een buitenlandse geboorteakte waaruit mijn vaderschap blijkt. Is dit document ook geldig in België?

Een in het buitenland opgesteld document met daarin een vaderschapserkenning* is onder bepaalde voorwaarden geldig in België (zie hieronder). Dit betekent dat de man die deze erkenning heeft gedaan, ook in België als de vader van het kind wordt beschouwd.

Dit zijn de voorwaarden waaraan moet worden voldaan, opdat de in het buitenland gedane erkenning van het kind ook in België gevolgen heeft.

 Artikel 27 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

- » De voorwaarden inzake vaderschapserkenning uit het nationale recht van diegene die het kind heeft erkend moeten zijn nageleefd (Als bijvoorbeeld het akkoord van de moeder vereist is, of er een termijn moet worden gerespecteerd voor of na de geboorte om het kind te erkennen, dan moet aan die voorwaarden voldaan zijn.);
- » De formaliteiten die zijn bepaald door het land waar de akte is opgemaakt, moeten nageleefd zijn (De akte moet opgesteld zijn voor de bevoegde overheid, ...);
- » De erkenningsakte mag niet strijdig zijn met de openbare orde. De situatie mag dus niet indruisen tegen de basisprincipes van het Belgische recht;
- » De akte mag niet in het buitenland zijn opgesteld enkel en alleen om de toepassing van het Belgische recht te omzeilen. (Indien de erkenning bijvoorbeeld in het buitenland is gebeurd om te vermijden dat er in België een rechtsvordering moet worden ingeleid om het vaderschap van de Belgische echtgenoot te betwisten (zie vraag 29) of nog, indien de erkenning in het buitenland is gebeurd om te vermijden een rechtsvordering in België in te stellen wanneer het kind zich tegen het opstellen van de akte heeft verzet (zie vraag 36).) Men heeft het in dit geval over wetsontduiking*.

Opdat de akte ook in België gevolgen zou hebben, moet je die enkel bij het gemeentebestuur indienen. Het gemeentebestuur zal de akte dan in de registers van de burgerlijke stand inschrijven als je de Belgische nationaliteit hebt en/of in de bevolkingsregisters als je een buitenlandse nationaliteit hebt.

Om deze akte waarde te geven, of m.a.w. opdat de man die het kind heeft erkend, net zoals in het buitenland, ook in België de wettelijke vader van dit kind zou zijn, is dus geen enkele juridische procedure verplicht.

NAAM

Vraag 38:

Ik ben een ongehuwde moeder. Mijn kind draagt mijn naam en heeft mijn buitenlandse nationaliteit. Zal de naam van ons kind veranderen als de biologische vader beslist ons kind te erkennen?

Deze situatie doet zich voor wanneer de vader niet onmiddellijk bij de geboorte een vaderschapserkenning* heeft gedaan, maar pas later wanneer het kind al de nationaliteit en de familienaam van zijn moeder heeft.

In dat geval zal je kind de familienaam van zijn vader aannemen, als het recht van de staat waarvan je kind de nationaliteit heeft, dit bepaalt. Eerst moet dus de nationaliteit van het kind worden bepaald.

 Artikel 37 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Het is immers het nationale recht van het kind dat bepaalt welke regels er inzake naam moeten worden nageleefd.

Over het algemeen voorzien de meeste landen in hun recht regels die de gevolgen van een vaderschapserkenning op de familienaam van het kind bepalen: behoudt het kind de naam van zijn moeder; verandert hij automatisch van naam om die van zijn vader aan te nemen; moet er een juridische procedure worden ingeleid indien men van naam wenst te veranderen; ...

 In het Belgische recht wordt de naam van het kind niet gewijzigd, als de afstamming van vaderszijde is aangetoond na de afstamming van moederszijde. De ouders kunnen wel een gezamenlijke verklaring afleggen voor de ambtenaar van de burgerlijke stand*, opdat het kind van naam verandert en die van zijn vader draagt. Deze verklaring moet worden afgelegd in het jaar van de vaderschapserkenning (en vooraleer het kind meerderjarig is).

 Artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek.

Vraag 39:

Op mijn in het buitenland opgemaakte geboorteakte heb ik een dubbele familienaam (die van mijn vader en moeder), maar voor België draag ik enkel die van mijn vader. Hoe komt dat?

De familienaam van een persoon wordt bepaald door het nationale recht van deze persoon.

 Artikel 37 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

 Voor iemand met de Spaanse nationaliteit bijvoorbeeld, zal op de in Spanje opgemaakte geboorteakte de dubbele naam staan (de familienaam van de vader en die van de moeder), zoals bepaald door het Spaanse recht.

 Artikel 109 van het Spaanse Burgerlijke Wetboek.

Hier kan zich een probleem voordoen, wanneer deze persoon ook de Belgische nationaliteit heeft. Iemand met verschillende nationaliteiten, waaronder de Belgische, wordt door België steeds als Belg beschouwd.

Volgens het Belgische recht draagt het kind de naam van de vader, als de afstamming tegenover de moeder en de vader tegelijkertijd wordt vastgesteld.

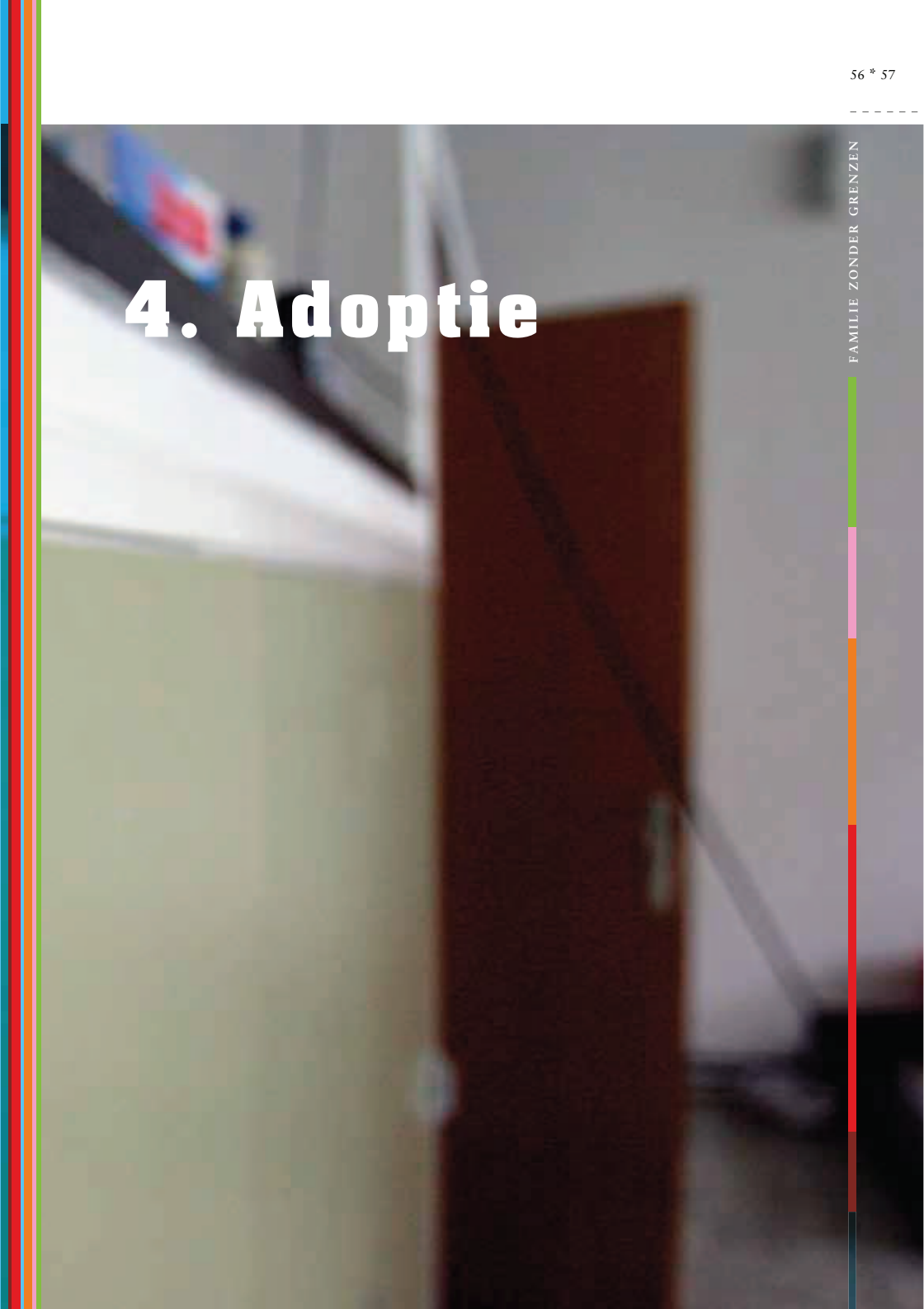
 Artikel 335 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek.

In geval van dubbele nationaliteit zal de persoon in België enkel de familienaam van zijn vader dragen, ook al draagt hij elders de twee familienamen (van zijn vader en moeder).

Om deze moeilijkheden te vermijden kan er een aanvraag worden ingediend bij de dienst Naamsveranderingen van de Federale Overheidsdienst Justitie om het recht te verkrijgen in België een dubbele naam te dragen.

4. Adoptie

Vraag 40:

Ik wens een kind uit Brazilië te adopteren. Kan ik daarvoor bij de Belgische overheden terecht?

Iedereen die in België woont en een kind wenst te adopteren dat in het buitenland woont, zal zich steeds – ongeacht zijn nationaliteit - tot de Belgische overheden moeten richten, vooraleer stappen te ondernemen in het land van herkomst* van het kind.

Dit betekent niet dat je hier in België wettig moet verblijven en dus moet zijn ingeschreven in een register van de gemeente. Je moet je enkel in België gevestigd hebben. De verblijfplaats in België kan aangetoond worden met documenten zoals een huurovereenkomst, facturen, ...

De regel die bepaalt dat je je tot de Belgische overheden moet richten zodra je gewoonlijk in België verblijft, stamt rechtstreeks uit de Conventie van Den Haag.

 Artikel 2 van de Conventie van Den Haag van 29 mei 1993.

Er moet dan ook altijd worden nagegaan of het land van herkomst van het kind dat je wenst te adopteren de Conventie van Den Haag al dan niet heeft ondertekend. Het antwoord op deze vraag is essentieel om de procedure inzake internationale adoptie te bepalen¹.

Aangezien Brazilië en België deze Conventie hebben ondertekend, zal die van toepassing zijn op voorwaarde dat het kind minderjarig is, en dat het kind als gevolg van de adoptie van Brazilië naar België overgebracht wordt.

.....

1 De lijst van Staten die de Conventie van Den Haag hebben ondertekend, kan je terugvinden op www.hcch.net

Vraag 41:

Ik wens mijn nichtje dat in Congo verblijft te adopteren. Kan ik daarvoor bij de Belgische overheden terecht?

Congo heeft de Conventie van Den Haag van 29 mei 1993 niet ondertekend, waardoor deze Conventie niet van toepassing zal zijn (zie vraag 40).

Voor landen die deze Conventie niet hebben ondertekend, zal de Belgische rechter bevoegd zijn om een adoptie uit te spreken op voorwaarde dat op het ogenblik van het indienen van de aanvraag voor de Jeugdrechtbank:

- » de adoptant*, één van de adoptanten of de geadopteerde* Belg is, of
- » de adoptant, één van de adoptanten of de geadopteerde zijn gewone verblijfplaats* in België heeft.

 Artikel 66 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Aan één van die criteria moet zijn voldaan, opdat de Belgische rechter het verzoek kan onderzoeken.

Vraag 42:

Ik heb een buitenlandse nationaliteit en verblijf in België. Wat zijn de voorwaarden om in België een kind te adopteren dat in het buitenland verblijft?

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen grond-, toestemmings- en vormvoorwaarden.

A. GRONDVOORWAARDEN

 Artikel 67 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

De grondvoorwaarden zijn die waaraan absoluut moet worden voldaan om te kunnen adopteren (statuut, leeftijd, vaardigheid, ...).

Die voorwaarden zijn afhankelijk van de wet die van toepassing zal zijn.

In België zal men niet altijd de Belgisch wet moeten toepassen. In functie van de aangewezen wet moet er worden bepaald welke voorwaarden gerespecteerd moeten worden om te kunnen adopteren.

In België zal men in principe de nationale wet* van de adoptanten* moeten toepassen en in die wet de voorwaarden onderzoeken om te kunnen adopteren.

 Artikel 67 §1 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Indien de adoptanten niet dezelfde nationaliteit hebben, dan moeten de wettelijke voorwaarden worden nagegaan van de plaats waar de adoptanten gewoonlijk verblijven.

 Artikel 67 §2 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Indien de adoptanten niet op het grondgebied van eenzelfde staat verblijven, zal de Belgische wet worden toegepast.

 Artikel 67 §2 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

Zo moeten de adoptanten volgens het Belgische recht minstens 25 jaar zijn en 15 jaar ouder dan de geadopteerde* (behalve bij adoptie van het kind van de partner).

 Artikel 345 van het Burgerlijk Wetboek.

Ongeacht het recht dat wordt aangeduid, kan er pas aan adoptie worden gedacht wanneer ze in het hoger belang van het kind is en op gegronde redenen berust.

B. TOESTEMMINGSVOORWAARDEN

 Artikel 68 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

De wet van de verblijfplaats* van de geadopteerde zal bepalen wie toestemming voor de adoptie moet geven en op welke manier die moet worden gegeven (in de adoptieakte zelf, in een afzonderlijke

door de notaris opgestelde akte, ...). Het gaat om de verblijfplaats voor de verplaatsing van de geadopteerde naar het opvangland*, of als er geen verplaatsing is, op het ogenblik van de adoptie.

vt Indien de geadopteerde in Kameroen woont, dan moeten de door de Kameroense wet bepaalde voorwaarden worden nageleefd, die bepalen dat de vader en de moeder van de geadopteerde in principe elk hun akkoord voor de adoptie moeten geven (artikel 347 van het Kameroense Burgerlijk Wetboek).

Ongeacht het recht dat wordt aangewezen moet er rekening gehouden worden met de instemming van het kind, als het ouder dan 12 jaar is.

C. VORMVOORWAARDEN

i Artikel 69 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht.

De vormvoorwaarden van de adoptie hebben betrekking op de formaliteiten die moeten worden vervuld om te adopteren en op de manier waarop de adoptieprocedure moet verlopen.

De adoptieprocedure in België wordt geregeld door het Belgische recht. Dit betekent dat wanneer de adoptie in België wordt ingeleid, de door de Belgische wet bepaalde procedure sowieso zal moeten worden nageleefd (*zie vraag 43*).

Vraag 43:

Ik wens een kind te adopteren dat in het buitenland verblijft. Welke procedure moet ik volgen?

Als je een kind wenst te adopteren dat in het buitenland verblijft terwijl jij in België verblijft, dan moet de door de Belgische wet bepaalde procedure worden gevolgd.

De procedure verloopt in verschillende fases:

A. VOORBEREIDING

Iedereen die een kind wenst te adopteren, is verplicht een adoptie-voorbereiding te volgen. Deze voorbereiding wordt georganiseerd door de centrale autoriteit van de gemeenschap*.

Daarvoor kan je contact opnemen met:

» **Voor de Franse Gemeenschap:**

L'autorité centrale communautaire (ACC) – Service de l'adoption

Leopold II laan 44

1080 Brussel

Tel: 02-413 41 35

» **Voor de Vlaamse Gemeenschap:**

Kind en Gezin

Hallepoortlaan 27

1060 Brussel

Tel: 02-533 14 76

» **Voor de Duitstalige Gemeenschap:**

Zentrale Behörde der Deutschsprachigen Gemeinschaft für Adoptionen

Gospertstrasse 1

4700 Eupen

Tel: 087-59 63 46

De voorbereiding bestaat in principe uit drie fasen:

- » De collectieve informatiefase heeft als doel de adoptiekandidaten te informeren over de juridische, culturele, ethische en menselijke

aspecten van adoptie. De adoptiekandidaten moeten aan twee sessies van vier uur deelnemen (in groepen van maximum twintig koppels of ongehuwde personen).

- » De collectieve sensibiliseringsfase die personen die een kind wensen te adopteren moet sensibiliseren over de psychologische, familiale en relationele impact van adoptie. De adoptiekandidaten moeten aan drie sessies van vier uur deelnemen (in groepen van maximum tien koppels of ongehuwde personen).
- » De individuele sensibiliseringsfase die uit drie psychologische gesprekken bestaat.

De voorbereiding duurt maximum vier maanden.

Aan het einde van de voorbereiding levert de centrale autoriteit van de gemeenschap een deelnamecertificaat af.

B. GESCHIKTHEIDSVONNIS

Na het behalen van het voorbereidingscertificaat moeten de adoptanten* bij de jeugdrechtbank een verzoek indienen waarin ze de rechter verzoeken te verklaren dat ze bekwaam en geschikt zijn om te adopteren.

De jeugdrechtbank vraagt vervolgens de centrale autoriteit van de gemeenschap een sociaal onderzoek* op te starten. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een sociale dienst. Die sociale dienst moet een verslag opmaken met daarin een sociaal, medisch en psychologisch luik en conclusies. Voor het opmaken van dit verslag organiseert de sociale dienst minstens twee gesprekken waarvan er minstens één op de wettelijke woonplaats van de adoptanten plaatsvindt.

C. VERWANTSCHAP

Wanneer de jeugdrechtbank verklaart dat de adoptanten geschikt zijn om te adopteren, moeten de kandidaten contact opnemen met een erkende adoptiedienst*.

De dienst voorziet één of meerdere gesprekken met de personen die wensen te adopteren om in overleg hun adoptieproject te bepalen (land van herkomst*, leeftijd, geslacht van het kind, ...). De adoptiedienst zal vervolgens een kind voorstellen en zal de ontmoeting organiseren indien de adoptanten met het voorstel instemmen.

De adoptanten mogen vóór dit voorstel geen contact hebben gehad met het kind en zijn familie, behalve in het kader van de adoptie van een familielid (zie vraag 44).

Als je een kind wenst te adopteren dat afkomstig is uit een land waarmee geen enkele dienst samenwerkt, zal je je toch moeten wenden tot de centrale autoriteit van de gemeenschap in plaats van de erkende adoptiedienst.

D. UITSPRAAK VAN DE ADOPTIE

Nadat je het kind hebt aanvaard dat de erkende dienst heeft voorgesteld, wordt de procedure voortgezet in het buitenland om er een officiële adoptiebeslissing te verkrijgen (vonnis, akte, ...). Deze stappen kunnen enkel via de erkende dienst worden ondernomen.

E. ERKENNING VAN DE ADOPTIE

Zodra je de adoptiebeslissing hebt verkregen en jullie officieel de ouders van het kind zijn, zal je nog een aantal stappen moeten zetten om met het kind België binnen te mogen.

De adoptiedocumenten moeten immers eerst nog ter erkenning van de adoptie naar de Federale Centrale Autoriteit* worden opgestuurd (zie vraag 48).

- » Federale Centrale Autoriteit / Federale Overheidsdienst Justitie
Waterloolaan 115
1000 Brussel
Tel: 02-542 75 82

Deze autoriteit zal nagaan of de adoptie wel in overeenstemming is met de Belgische wet.

F. INSCHRIJVING

Indien de in het buitenland uitgevoerde adoptie erkend is, zal de Federale Centrale Autoriteit de adoptie binnen de vijf werkdagen in het adoptieregister inschrijven. De adoptanten krijgen vervolgens een verklaring van inschrijving. Dit betekent dat de adoptieprocedure beëindigd is en dat ze geldig is in België.

G. INSCHRIJVING EN OVERSCHRIJVING IN DE GEMEENTE

De adoptanten leggen het gemeentebestuur van hun woonplaats vervolgens een door de Federale Centrale Autoriteit uitgereikt attest voor. Als het kind Belg is, zal het in het bevolkingsregister worden ingeschreven. Als het kind een buitenlandse nationaliteit heeft, zal het in het vreemdelingregister worden ingeschreven.

Bovendien kan de geboorte- of adoptieakte in de registers van de burgerlijke stand worden overgeschreven.

 Artikel 368.1 van het Burgerlijk Wetboek.

H. NAZORG

Binnen de drie maanden na de aankomst van het kind moet de erkende dienst die de adoptie heeft opgevolgd een nazorg organiseren (thuisbezoeken en/of gesprekken).

Vraag 44:

Ik wens een kind te adopteren dat ik al verschillende keren ontmoet heb. Mag dat?

Ieder contact tussen de adoptanten* en de familie van de geadopteerde* vóór de adoptie is verboden.

 Artikel 363.1 van het Burgerlijk Wetboek.

Personen die een kind wens te adopteren dat in het buitenland verblijft, zullen dus nooit contact mogen hebben met de ouders van het

kind, met de personen die het hoederecht over het kind hebben of met de personen wiens toestemming vereist is voor de adoptie (en bijgevolg met het kind) vooraleer de erkende adoptiedienst* of de centrale autoriteit van de gemeenschap* een kind heeft voorgesteld (*zie vraag 44*).

Er wordt een uitzondering gemaakt voor adoptie tussen leden van eenzelfde familie. In dit geval hebben de adoptanten uiteraard contact met het kind en zijn familie.

Vraag 45:

Ik ben gehuwd met iemand van hetzelfde geslacht. Kunnen we in België een kind adopteren?

Sinds 18 mei 2006 is adoptie door koppels van hetzelfde geslacht in België mogelijk.

Je zal dus net zoals heterokoppels en volgens dezelfde criteria (met uitzondering van de adopties die aan Conventie van Den Haag zijn onderworpen) kunnen adopteren (*zie vraag 41*).

De adoptie zal dan theoretisch gezien mogelijk zijn als jullie in België wonen, behalve als jullie beide de nationaliteit hebben van eenzelfde land dat adoptie tussen personen van hetzelfde geslacht niet toelaat (*zie vraag 42*).

Adoptie voor koppels van hetzelfde geslacht mag dan al mogelijk zijn in België, dit betekent daarom nog niet dat er geen moeilijkheden kunnen rijzen in het kader van internationale adoptie* (wanneer het kind in het buitenland verblijft). In die gevallen zal er moeten worden nagegaan of het kind adopteerbaar is, m.a.w. of de door de wet van het land van herkomst van het kind bepaalde voorwaarden nageleefd zijn. Opdat adoptie mogelijk zou zijn, veronderstelt dit dat het land van herkomst* van het kind adoptie door personen van hetzelfde geslacht – wat nog niet vaak toegelaten wordt – aanvaardt. Indien het kind in het buitenland woont, is het dus het land van herkomst van het kind dat beslist of deze adoptie al dan niet kan plaatsvinden.

Vraag 46:

Ik heb de Belgische nationaliteit en wens een jongeman van 22 jaar te adopteren die een buitenlandse nationaliteit heeft. Is deze adoptie mogelijk?

Als je een meerderjarige wenst te adopteren, ben je niet langer verplicht je tot de Belgische overheid te wenden om een adoptiebeslissing te verkrijgen.

In dat geval zijn er twee mogelijkheden.

- » Ofwel wordt de adoptie van de meerderjarige rechtstreeks gevraagd aan de bevoegde overheid in het buitenland (de rechter, het gemeentebestuur, ...). Als de adoptanten* en de geadopteerde* gevolg willen geven aan deze beslissing in België, zijn ze verplicht de erkenning van deze beslissing te vragen bij de Federale Centrale Autoriteit* (*zie vraag 47*).
- » Ofwel wordt de adoptie van de meerderjarige aan een Belgische rechter in België gevraagd (bij de rechtbank van eerste aanleg) volgens dezelfde criteria als die voor minderjarige geadopteerden (met uitzondering van de Conventie van Den Haag) (*zie vraag 41*). In dat geval is de adoptieprocedure minder intensief. De adoptanten hoeven immers de voorbereiding niet te volgen en de rechter ook niet te vragen hen geschikt om te adopteren te verklaren.

Bovendien zal er voor elke situatie moeten worden nagegaan binnen welke voorwaarden deze adoptie kan plaatsvinden in functie van de wet die op de situatie van toepassing is (net zoals voor een minderjarige) (*zie vraag 42*).

Vraag 47:

Ik heb een buitenlands adoptievonnis. Is die adoptie geldig in België?

Als je gevolg wenst te geven aan een in het buitenland uitgesproken adoptie, dan moet je de Federale Centrale Autoriteit* vragen de adoptie te erkennen.

- » Federale Centrale Autoriteit / Federale Overheidsdienst Justitie
Waterloolaan 115
1000 Brussel
Tel: 02-542 75 82

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen adoptie van een kind dat afkomstig is uit een land dat de Conventie van Den Haag heeft ondertekend en een land dat de Conventie niet heeft ondertekend.

A. DE ADOPTIE BETREFT EEN KIND DAT AFKOMSTIG IS UIT EEN LAND DAT DE CONVENTIE VAN DEN HAAG HEEFT ONDERTEKEND.

In dit geval moet de adoptieakte of de adoptiebeslissing en het bewijsstuk waaruit de overeenstemming met de Conventie blijkt (uitgereikt door de overheid die de adoptie heeft uitgesproken) aan de Federale Centrale Autoriteit worden overhandigd.

Artikel 364.2 van het Burgerlijk Wetboek.

Als het kind in een land verblijft waarvoor een visum noodzakelijk is, kunnen de documenten rechtstreeks of via diplomatieke of consulaire kanalen aan de Federale Centrale Autoriteit worden overgemaakt.

Indien het kind in een land verblijft waarvoor geen visum noodzakelijk is, worden de documenten rechtstreeks aan de Federale Centrale Autoriteit overgemaakt (niet mogelijk via diplomatieke of consulaire kanalen).

De Federale Centrale Autoriteit zal dan moeten nagaan of de adoptie niet strijdig is met de openbare orde, d.w.z. met de fundamentele principes van het Belgische recht. Ze zal rekening moeten houden met het hogere belang van het kind en met de fundamentele rechten die het internationale recht hem toewijst.

B. DE ADOPTIE BETREFT EEN KIND DAT AFKOMSTIG IS UIT EEN LAND DAT DE CONVENTIE VAN DEN HAAG NIET ONDERTEKEND HEEFT.

In dit geval is de lijst van documenten die aan de Federale Centrale Autoriteit moet worden bezorgd ter erkenning van de adoptie veel langer.

Het gaat om de volgende documenten:

- » een voor eensluidend verklaarde kopie* van de beslissing of adoptieakte (en een beëdigde vertaling indien de documenten niet in het Frans, het Nederlands of het Duits zijn opgesteld);
- » een voor eensluidend verklaarde kopie van de geboorteakte van de geadopteerde*;
- » een authentiek document waarop identiteit, datum en geboorteplaats, nationaliteit en gewone verblijfplaats* van de adoptanten* staan vermeld;
- » een authentiek document waarop nationaliteit en gewone verblijfplaats van de geadopteerde staan vermeld;
- » een document waarop indien mogelijk de identiteit van de moeder en vader van het kind staan vermeld, met hun instemming;
- » een kopie van de door de Belgische overheden uitgereikte documenten (geschiktheidsvonnis, toelating van de centrale autoriteit van de gemeenschap, ...);
- » een document waaruit blijkt dat de personen of diensten die tijdens de procedure zijn opgetreden daar ook de toelating voor hadden;
- » een bewijs van goed gedrag en zeden (model 2 van minder dan drie maanden).

Artikel 365.4 van het Burgerlijk Wetboek.

Indien het kind in een land verblijft waarvoor een visum noodzakelijk is, kunnen de documenten rechtstreeks of via diplomatieke of consulaire kanalen aan de Federale Centrale Autoriteit worden overgemaakt.

Indien het kind in een land verblijft waarvoor geen visum noodzakelijk is, moeten de documenten rechtstreeks aan de Federale Centrale Autoriteit overgemaakt worden.

De Federale Centrale Autoriteit zal dan moeten nagaan of de in het buitenland gedane adoptie door de bevoegde overheid is opgesteld, volgens de in dat land bepaalde procedure en vorm, of de beslissing definitief is, of de adoptanten een voorbereiding hebben gevolgd, een

geschiktheidsvonnis hebben ontvangen en of het kind wettelijk is voorgesteld, indien er geen wetsontduiking is gepleegd en indien de adoptie niet in strijd is met de openbare orde.

 Artikel 365.1 en 365.2 van het Burgerlijk Wetboek.

Indien de adoptie erkend is door de Federale Centrale Autoriteit, dan wordt ze binnen de vijf werkdagen geregistreerd en wordt een verklaring van inschrijving afgeleverd

 Artikel 367.2 van het Burgerlijk Wetboek.

De akte kan vervolgens overgeschreven worden in de registers van de burgerlijke stand.

 Artikel 368.1 van het Burgerlijk Wetboek.

Vraag 48:

Ik heb de Marokkaanse nationaliteit, maar verblijf gewoonlijk in België. Ik heb een Marokkaanse kefala-beslissing. Kan ik die in België laten gelden als een adoptie?

De kefala* is een Marokkaanse voogdij waarbij een persoon een kind ten laste neemt en instaat voor zijn gezondheid, opvoeding, scholing, ... Een kefala schept geen afstammingsband tussen diegene die het kind ten laste neemt en het kind. Dit betekent dat de ‘voogd’ nooit als de vader of moeder van het kind zal worden beschouwd. Een kefala is dus geen adoptie en zal dus ook nooit dezelfde gevolgen kunnen hebben.

Er kan wel een adoptieprocedure worden opgestart t.o.v. van het kind met wie er een kefala-band bestaat, op voorwaarde dat het familie is van de ‘voogd’. Indien het geen familielid van de ‘voogd’ is, zou adoptie onmogelijk zijn, omdat de voogd al contacten met het kind zou hebben gehad, wat verboden is (*zie vraag 45*).

Bovendien is deze adoptie slechts mogelijk indien het kind wees is of het te vondeling gelegd is en onder voogdij van de overheid staat - indien het dus bijvoorbeeld in een weeshuis geplaatst is.

- Artikel 361.5 van het Burgerlijk Wetboek.
- De algemene regel bepaalt dat een document dat door een bepaalde staat is uitgegeven niet mag worden gebruikt in een andere staat zonder dat het is gelegaliseerd*.

Preambule

De legalisatie* is een authenticatie van de handtekening en de hoedanigheid van de persoon die het document heeft uitgereikt. Op die manier kan worden nagegaan of de handtekening op het document wel degelijk die is van de persoon die het heeft ondertekend en of die persoon wel de hoedanigheid heeft die hij beweert te hebben.

Bedoeling van de legalisatie is niet de authenticatie van de inhoud van het document. Het is dus niet omdat een document is gelegaliseerd door een Belgische ambassade dat het daarom als zodanig zal worden erkend in België.

Volgens de gewone legalisatieprocedure moet een buitenlands document worden gelegaliseerd door de overheden van het land dat het document heeft uitgereikt (bijvoorbeeld door het ministerie van Buitenlandse Zaken) volgens een procedure die eigen is aan die staat en vervolgens, door de overheden van het land dat het document zal ontvangen (bijvoorbeeld door de ambassade of het consulaat).

Er bestaan echter uitzonderingen op die administratieve formaliteit. In bepaalde gevallen hebben internationale verdragen, legalisatievereisten tussen landen die deze verdragen hebben ondertekend afgeschaft. Andere verdragen hebben dan weer een vereenvoudigde procedure ingevoerd, de zogenaamde apostille*.

Zo schaft het Verdrag van 25 mei 1987 betreffende de afschaffing van de legalisatie van akten in de Lidstaten van de Europese Gemeenschappen² alle legalisatievereisten, in een staat die partij is, af

.....

2 L., 27 nov. 1996, Wet houdende instemming met het Verdrag betreffende de afschaffing van de legalisatie van akten in de Lidstaten van de Europese Gemeenschappen ondertekend te Brussel op 25 mei 1987, B.S., 10.06.1997, p. 15509.

van een document (administratief, notarieel, gerechtelijk, consulaire of diplomatiek) dat uitgaat van een andere staat die partij is.

Zo zal een Franse geboorteakte aan een Belgische overheid kunnen worden voorgelegd zonder legalisatie noch apostille, aangezien beide staten het verdrag van 1987 hebben bekrachtigd.

Er wordt op gewezen dat niet alle Lidstaten van de Europese Gemeenschappen dit verdrag hebben bekrachtigd.

Het Verdrag van 5 oktober 1961 tot afschaffing van de vereiste van legalisatie van buitenlandse openbare akten³ vereist voor bepaalde types documenten (art. 1 Verdr.) als enige formaliteit het plaatsen van een apostille. Dit betekent dat de authenticiteit van de handtekening en van de hoedanigheid van de ondertekenaar enkel zal worden onderzocht door de overheden van de staat waarvan het document afkomstig is. De legalisatie door de ambassade of het consulaat van de staat waar het document zal worden gebruikt is dus niet langer vereist.

Zo zal een administratief document uit Australië kunnen worden voorgelegd in België indien de bevoegde overheid in Australië er een apostille heeft op aangebracht, zonder dat de Belgische consulaire overheid er nog aan te pas komt.

Deze vereenvoudiging is dus enkel mogelijk tussen staten die het verdrag hebben bekrachtigd.

De documenten die in het buitenland moeten worden voorgelegd zullen over het algemeen wel nog door een beëdigd vertaler moeten worden vertaald in een van de officiële talen van het land van bestemming. Deze vertaling zal net zoals het basisdocument moeten worden gelegaliseerd.

.....

3 Verdr., 5 oktober 1961, Verdrag tot afschaffing van de vereiste van legalisatie van buitenlandse openbare akten, Conferentie van Den Haag inzake internationaal privaatrecht, www.hcch.net.

Vraag 49:

Is er een administratieve formaliteit vereist om een Belgisch document in het buitenland te kunnen gebruiken?

Zoals hierboven toegelicht is, zal - behoudens andersluidend verdrag ter vereenvoudiging of tot afschaffing van de legalisatie* - een Belgisch document moeten worden gelegaliseerd* enerzijds door de Belgische bevoegde overheid in functie van het type document en anderzijds door de ambassade of het consulaat van het land waarin het document zal moeten worden gebruikt, opdat het in het buitenland zou kunnen worden gebruikt.

BELGISCHE BEVOEGDE OVERHEID:

In principe moeten de documenten opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand* (bijvoorbeeld een geboorte- of huwelijksakte,...) of door een notaris (bijvoorbeeld een huwelijkscontract) door de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken worden gelegaliseerd.

Documenten van een Belgische magistraat (bijvoorbeeld een echtscheidingsvonnis, vonnis met betrekking tot het hoederecht van een kind,...) zullen eerst door de Federale Overheidsdienst Justitie en vervolgens door de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken worden gelegaliseerd.

Documenten ondertekend door de commissaris van de lokale politie zullen door de burgemeester van de gemeente en vervolgens door de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken worden gelegaliseerd.

De handtekening op een privaatsdocument zal door de burgemeester, een schepen of een notaris en vervolgens door de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken worden gelegaliseerd.

De vertaling van die documenten moet door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg waarvoor de vertaler is beëdigd, door de Federale Overheidsdienst Justitie en uiteindelijk door Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken worden gelegaliseerd.

Legalisaties bij de Federale Overheidsdienst Justitie of Buitenlandse Zaken kunnen ter plaatse tijdens de permanentieuren gebeuren. De

documenten kunnen ook aangetekend worden opgestuurd naar één van volgende adressen:

- » Federale Overheidsdienst Justitie
Facilitaire diensten – Cel Legalisaties en bijkomende vragen
Waterloolaan 115
1000 Brussel
Tel: 02-542 69 83 of 02-542 65 62 of 02-542 71 24
Fax: 02-542 70 52
E-mail: legal@just.fgov.be
Openingsuren: 9u tot 11u45 / 14u tot 16u of op afspraak.
Legalisatie gratis.
- » Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
Dienst Legalisatie – C2.1
Karmelietenstraat 27
1000 Brussel
Tel: 02-501 87 85 of 02-501 88 16 of 02-501 89 00
Openingsuren: 9u tot 12u30 / 13u30 tot 15u30
Legalisatie betalend.

Vraag 50:

Is er een administratieve formaliteit vereist om een buitenlands document in België te kunnen gebruiken?

Een buitenlands document moet gelegaliseerd* worden door de buitenlandse overheden en door de Belgische ambassade of het Belgische consulaat in dat land, ongeacht of het om een origineel document, een kopie, een volledig document of een uittreksel* gaat dat in België moet worden gebruikt, behoudens andersluidende overeenkomst tussen België en het betroffen land.

De procedure en de buitenlandse overheden die bevoegd zijn inzake legalisatie* zijn afhankelijk van het land in kwestie. Het ministerie van Buitenlandse Zaken van deze staat zal kunnen zeggen tot welke overheid men zich moet richten.

 Gelet op artikel 30 van het Wetboek Internationaal Privaatrecht is de Belgische ambassade of het Belgische consulaat bij voorrang bevoegd om buitenlandse documenten te legaliseren (na legalisatie ervan door de bevoegde buitenlandse overheid of overheden).

In de zeldzame gevallen waar er geen Belgische ambassade of Belgisch consulaat in het betroffen land is, zou de legalisatie kunnen gebeuren door de ambassade of het consulaat van een andere staat waarmee er een overeenkomst in die richting is afgesloten (vaak een Europese staat). Dit moet geval per geval worden bekeken.

Wanneer er geen buitenlandse ambassade of buitenlands consulaat is die die rol op zich kan nemen, zou de legalisatie kunnen worden aangevraagd bij de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken (in uitzonderlijke situaties).

Sinds het Koninklijk Besluit van 12 juli 2006 betreffende de legalisatie van buitenlandse rechterlijke beslissingen of authentieke akten hebben de Belgische ambassades en consulaten die een buitenlands document legaliseren de mogelijkheid om op een blad als bijlage de onregelmatigheden te vermelden die ze in het document hebben vastgesteld, zoals een verkeerde toepassing van de wet, de onbevoegdheid van een rechter die de gerechtelijke beslissing, die het voorwerp is van de legalisatie, heeft uitgesproken, ...

Deze opmerkingen zijn niet dwingend voor de Belgische overheden die zich zullen moeten uitspreken over de geldigheid van het gelegaliseerde document. Ze mogen vragen dat de diplomatieke of consulaire overheid een onderzoek zou voeren naar deze geldigheid.

Voor meer informatie over de legalisatie van een document in het bijzonder, kan je terecht op de site van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken www.diplomatie.be (rubriek: Dienst – legalisatie).

VERKLARENDE WOORDENLIJST

A

Adoptant: persoon die een kind wenst te adopteren en die daartoe de nodige stappen zet. 59, 60, 63, 65, 67, 69

Adoul: functionaris die de taken van notarissen verricht en die volgens het recht van de islam bevoegd is om akten op te stellen (bijvoorbeeld huwelijksakten en verstotingen). 38

Afschrift: letterlijke kopie van een akte van de burgerlijke stand (inclusief de wijzigingen die in de kant vermeld staan). 21, 22, 34

Ambtenaar van de burgerlijke stand: ambtenaar belast met het opstellen van akten van de burgerlijke stand en het bijhouden van de registers van de burgerlijke stand. 47, 48, 54, 73

Apostille: voor documenten uit bepaalde landen wordt de echtheid van de handtekening bevestigd door een apostille. Deze wordt geplaatst door de overheid van het land dat het document aflevert. Deze documenten dienen niet meer door het Belgische consulaat te worden gelegaliseerd (zie 'legalisatie'). Je kan nakijken wat er vereist is voor het document dat je wilt gebruiken op de website: www.diplomatie.be > legalisatie. 17, 20, 66, 71

 De landen waar de legalisatie door een apostille werd vervangen, zijn lid bij het Verdrag van Den Haag van 5 oktober 1961 (zie www.hcch.net)

C

Centrale autoriteit van de gemeenschap: autoriteit die afhankelijk is van de Franse, Vlaamse of Duitstalige Gemeenschap en die onder meer belast is met de voorbe-

reiding van de kandidaten-adoptanten, de omkadering van het adoptieproject en de nazorg van het gezin na de adoptie. Zie ook 'Federale Centrale Autoriteit'. 62, 66

Chiqaq: zie 'Echtscheiding wegens duurzame ontwrichting'. 37

E

Echtscheiding met onderlinge toestemming: beide echtgenoten stemmen ermee in om uit de echt te scheiden en basisafspraken te maken over wat er na de echtscheiding moet gebeuren. 33, 38

Echtscheiding wegens duurzame ontwrichting: het huwelijk wordt op vraag van één of beide echtgenoten ontbonden, omdat samenleven als gehuwden niet langer mogelijk is. 34, 37

Eensluidend verklaard afschrift: zie 'afschrift'. 16, 69

Eenzijdig verzoekschrift: een procedure waarbij je de rechter verzoekt een bepaalde beslissing te nemen zonder dat de tegenpartij bij de procedure betrokken wordt. Wanneer de overheid bijvoorbeeld weigert om je huwelijksakte te erkennen, dan kan je aan de rechter vragen dit te doen. Je doet dit bij eenzijdig verzoekschrift, wat betekent dat de overheid die dit weigerde te erkennen in principe niet betrokken wordt bij deze procedure. 21

Eerste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats: gewone verblijfplaats (zie 'gewone verblijfplaats') waar je na het huwelijk voor het eerst samen met je echtgeno(o)t(e) gewoond hebt. 25

Erkende adoptiedienst: dienst die van de Franse, Vlaamse of Duitstalige Gemeenschap een toelating heeft ontvangen om bij adoptie als tussenper-

soon op te treden (met de overheden van het land van herkomst, binnen het kader van de voorbereiding, ...). 63, 66

F

Federale Centrale Autoriteit: dienst binnen de Federale Overheidsdienst Justitie die belast is met de erkenning en de inschrijving van adoptiebeslissingen. Zie ook 'Centrale autoriteit van de gemeenschap'. 64, 67

G

Geadopteerde: persoon die wettelijk wordt opgevangen binnen een familie waarmee een afstammingsband wordt gevormd als gevolg van de adoptie. 59, 60, 65, 67, 69

Gehomologeerd: als een bepaalde handeling is gesteld zonder tussenkomst van de rechter, kan het nodig zijn dat de rechter deze handeling bevestigt. Dit noemt men een homologatie door de rechter. 36, 39

Gelegaliseerd: zie 'legalisatie'. 17, 20, 71, 73, 74

Gewone verblijfplaats: plaats waarmee je duurzame banden hebt op grond van omstandigheden van persoonlijke of professionele aard, bijvoorbeeld plaats waar je kinderen naar school gaan of waar je een huis huurt. Ook indien je die banden nog niet hebt, maar je wel de bedoeling hebt die op een bepaalde plaats in België uit te bouwen, kan je aantonen dat je hier je gewone verblijfplaats hebt. 14, 17, 19, 25, 30, 31, 32, 34, 40, 47, 59, 69

Grondvoorwaarden van het huwelijk: voorwaarden die je moet vervullen opdat je in het huwelijk kan treden, bijvoorbeeld de leeftijd waarop je mag trouwen. 17, 18, 20, 23

I

Internationale adoptie: adoptie die de verplaatsing van een kind impliceert van het land van herkomst van het kind naar het land waar dit kind gaat leven. 66

K

Kefala: soort voogdij naar Marokkaans recht waarbij een persoon een kind ten laste neemt en instaat voor zijn gezondheid, opvoeding, scholing, ... Een kefala scheidt geen afstammingsband tussen diegene die het kind ten laste neemt en het kind. 70

Khol: artikel 115 van het Marokkaans Familiewetboek voorziet dat bij een khol-verstoting de man zijn echtgenote verstoot tegen een compensatie die de vrouw betaalt aan de man. Vaak komt deze "compensatie" er voor de vrouw op neer dat zij afstand doet van al haar rechten. 36, 38

L

Laatste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats: laatste gewone verblijfplaats (zie 'gewone verblijfplaats') waar je samen met je echtgeno(o)t(e) gewoond hebt. 30, 32

Land van herkomst: land waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft vóór de adoptie. 16, 34, 39, 48, 58, 64, 66

Legalisatie: bevestiging van de echtheid van de handtekening op een buitenlands document. De legalisatie gebeurt door het Belgische consulaat in het land waar het document werd afgeleverd. 71, 73, 74

M

Moudawwana: Marokkaans familiewetboek. 25, 36, 37

N

Nationaal recht of nationale wet: recht dat van kracht is in de staat waarvan een persoon de nationaliteit heeft. 46, 48, 60

O

Openbare orde: beginselen die voor de Belgische samenleving zo belangrijk zijn dat er niet kan worden van afgeweken door buitenlands recht of door buitenlandse documenten. Als het buitenlands recht of een buitenlands document toch strijdig is met deze beginselen, dan zal België in principe hiermee geen rekening moeten houden. 19, 21, 24, 35

Opvangland: land waar het kind gaat leven eens de adoptie uitgevoerd is of met het oog op die adoptie. 61

P

Prenatale vaderschapserkenning: vrijwillige juridische handeling waarbij een man vóór de geboorte van een buitenechtelijk kind verklaart de vader ervan te zijn. 49

R

Rechten van verdediging: rechten die je hebt om je te verdedigen wanneer er een procedure tegen jou gestart wordt. 35

S

Sociaal onderzoek: onderzoek dat wordt gelast door de jeugdrechtbank om te bepalen of personen die een kind wensen te adopteren daartoe wel bekwaam zijn. 63

T

Talaq: verstoting door de eenzijdige wil van de man. In Marokko kan deze voortaan enkel met een voorafgaande rechterlijke toestemming. 37, 38

U

Uittreksel: een verzameling van gegevens over een bepaalde persoon, overgenomen uit de registers. 21, 33, 74

V

Vaderschapserkenning: vrijwillige juridische handeling waarbij een man verklaart de vader van een kind te zijn dat buitenechtelijk is geboren. 47, 49, 50, 51, 52, 53

Vaderschapsvermoeden: automatische aanwijzing van de echtgenoot van de moeder als wettelijke vader van het kind. 44, 46

Verstoting: ontbinding van het huwelijk door de eenzijdige wil van de man zonder dat de vrouw hetzelfde recht heeft. 36, 37

Vormvoorwaarden van het huwelijk: dit zijn de voorwaarden in verband met de manier waarop het huwelijk moet worden gesloten, bijvoorbeeld of het huwelijk bij volmacht kan gesloten worden. 16, 20, 22, 23

W

Wetsontduiking: bepaalde handelingen in het buitenland stellen met als enige bedoeling de toepassing van de Belgische regels te ontlopen. 20, 35, 52

Wet van de verblijfplaats: wet van de plaats waar de persoon hoofdzakelijk verblijft. 60

Wettelijk verblijf: toelating om op het grondgebied van een staat te verblijven die door de bevoegde overheden van die staat is uitgereikt.

Woonplaats: plaats waar je bent ingeschreven in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister. 14, 30

ADRESSENLIJST

AMBASSADES EN CONSULATEN

*Coördinaten beschikbaar op
www.diplomatie.be*

Ambassade van Marokko

Sint-Michielslaan 29
1040 Brussel
t 02-736 11 00
f 02-734 64 68
sifamabruxe@euronet.be

Consulaat-Generaal van Marokko

Van Volxemlaan 20
1190 Brussel
t 02-346 16 73 of 02-346 19 66
f 02-344 46 92

Consulaat van Marokko te Luik

Quai Saint Léonard 54
4000 Liège
t 04-227 41 24 of 02-227 41 59
f 04-227 55 64

Consulaat van Marokko te Antwerpen

Antwerpsesteenweg 68
2660 Hoboken
t 03-830 57 51 of 03-830 58 15
f 03-825 39 94

Ambassade van Turkije

Montoyerstraat 4
1000 Brussel
t 02-513 40 95
f 02 514 07 48
info@turkey.be
www.turkey.be

Consulaat-Generaal van Turkije

Montoyerstraat 4
1000 Brussel
t 02-502 27 42 of 02-513 68 12
f 02-512 44 01
www.turkey.be

Consulaat-Generaal van Turkije te Antwerpen

Sorbenlaan 16
2610 Wilrijk
t 03-820 71 00 of 03-827 13 90
f 03-830 05 63
www.turkey.be

Ambassade van Algerije

Molièrelaan 207
1050 Brussel
t 02-343 50 78
f 02-343 51 68
info@algerian-embassy.be

Consulaat-Generaal van Algerije

Lausannestraat 30-32
1060 Brussel
t 02-537 81 33 of 02-537 82 41
f 02-537 57 41

Belgische Ambassade in Marokko

Tofr Hassan Avenue de Marrakech 6
10000 Rabat
t +(212) (37)-26 80 60 of
+(212) (37)-26 80 61 of
+(212) (37)-26 80 62
f +(212) (37)-76 70 03 of
+(212) (37)-76 93 58
rabat@diplobel.org
www.diplomatie.be/rabatfr

Belgisch Consulaat-Generaal in Marokko

Rue Al Farabi 20000 Casablanca
Boîte postale/Postbus: 15844
t +(212) (22)-43 17 80
f +(212) (22)-22 07 22
casablanca@diplobel.org
www.diplobel.org/morocco

Belgische Ambassade in Turkije

Mahatma Gandhi Caddesi 55
Gaziosmanpasa Ankara
t +(90) (312)-446 82 47 of
+(90) (312)-446 82 48 of
+(90) (312)-446 82 49 of
+ (90) (312)-446 82 50
f + (90) (312)-446 82 51
ankara@diplobel.org
www.diplomatie.be/ankarafr

Belgisch Consulaat-Generaal in Turkije

Siraselviler Caddesi 73
80060 Taksim - Istanbul
t +(90) (212)-243 33 00 of
+ (90) (212)-243 33 01 of
+ (90) (212)-243 20 68
f + (90) (212)-243 50 74
istanbul@diplobel.org
www.diplomatie.be/istanbulfr

Belgische Ambassade in Algerije

Chemin Yofcef TAYEBI 22
16030 El Biar - Alger
t +(213) (21)-92 24 46 of
+(213) (21)-92 26 20 of
+(213) (21)-92 18 95
f +(213)(21)-92 50 36
algiers@diplobel.org
www.diplomatie.be/algiersfr

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BUITENLANDSE ZAKEN, BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMEN- WERKING

Karmelietenstraat 15
1000 Brussel
t 02-501 81 11
www.diplomatie.be

Juridische Bibliotheek

t 02-501 35 54 of 02-501 85 93
f 02-501 37 36
lea.lemmens@diplobel.fed.be

Dienst Legalisatie

Karmelietenstraat 27
1000 Brussel
t 02-501 88 15

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BINNENLANDSE ZAKEN

Dienst Vreemdelingenzaken

World Trade Center, tower II
Antwerpsesteenweg 59 B
1000 Brussel
t 02-206 13 00
helpdesk: t 02-206 15 99
f 02-274 66 91
helpdesk.dvzoe@dofi.fgov.be
www.dofi.fgov.be

**Commissariaat-Generaal voor de
Vluchtelingen de Staatlozen –
Dienst afgifte van akten van de
burgerlijke stand**

North Gate I, Koning Albert II-laan 6
1000 Brussel
t 02-205 51 11
f 02-205 51 15
servicedoc@ibz.fgov.be
www.belgium.be/cgra

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST
JUSTITIE**

**Federaal Aanspreekpunt Internationale
Kinderontvoeringen**

Waterloolaan 115
1000 Brussel
t 02-542 67 00
rapt-parental@just.fgov.be
www.just.fgov.be

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST
FINANCIËN**

**Dienst voor Alimentatievorderingen
(DAVO)**

Groene nummer voor alle informatie:
0800 – 12303
Een verklarende brochure en de in te
vullen formulieren zijn beschikbaar op
www.minfin.fgov.be

**INSTITUUT VOOR DE
GELIJKHEID VAN VROUWEN
EN MANNEN**

Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussel
t 02-233 49 47 (F) of 02-233 40 15 (NL)
f 02-233 40 32
egalite@meta.fgov.be

**JURIDISCHE STEUNPUNTEN
VOOR ALLOCHTONE
VROUWEN**

**Association pour le droit des étrangers
(ADDE)**

Kogelstraat 22
1000 Brussel
t 02-227 42 41
helene.englert@adde.be of
caroline.apers@adde.be
www.adde.be

Vlaams Minderheden Centrum (VMC)

Vooruitgangstraat, 323
1030 Brussel
t 02-205 00 50
info@vmc.be
www.vmc.be

SOCIALE TOLKENDIENSTEN

Coordination et Initiatives pour réfugiés et étrangers

Visvijverstraat 80-82
1050 Brussel
t 02-629 77 10
cire@cire.irisnet.be
www.cire.be

Beëdigde vertalers – Justitiepaleis

Justitiepaleis - Poelaertplein 1
1000 Brussel
Bureau 01.32
t 02-508 63 16
Open van 8u30 tot 12u00

BUREAU VOOR RECHTSBIJSTAND

Vier Armenstraat 19 (3e verdieping)
1000 Brussel
t 02-508 66 57
f 02-514 16 53
Permanentie:
Elke dag van 9u tot 11u
Maandag, dinsdag, donderdag en
vrijdag van 14u tot 16u
Agenda van het Bureau voor
Rechtsbijstand: www.baliebrussel.be

Familie zonder grenzen.
50 vragen over het Internationaal Familiaal Recht.

Brussel, maart 2009

Uitgever:

Centrum voor gelijkheid van kansen en
voor racismebestrijding
Koningsstraat 138, 1000 Brussel
T: 02-212 30 00
F: 02-212 30 30
epost@cntr.be
www.diversiteit.be

Redactie:

Centrum voor gelijkheid van kansen en voor
racismebestrijding in samenwerking met
l'Association pour les droits des étrangers, het
Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en
Mannen en het Vlaams Minderhedencentrum

Vertaling: Alphavit

Grafisch concept en opmaak: d-Artagnan

Druk: Perka

Fotografie: Layla Aerts

Verantwoordelijke uitgever: Jozef De Witte, directeur
van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor
racismebestrijding.

Cette brochure est aussi disponible en français.

U kan deze brochure terugvinden op de website van
het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor
racismebestrijding: www.diversiteit.be

U kan ze ook bestellen
telefonisch: 02-212 30 00
per e-mail: epost@cntr.be

Deze brochure werd gedrukt op FSC-papier /
SGS-COC- 004434 / FSC mixed

CENTRUM VOOR GELIJKHEID VAN KANSEN EN VOOR RACISMEBESTRIJDING

Koningsstraat 138, 1000 Brussel

www.diversiteit.be

in samenwerking met l'Association pour les droits des étrangers,

het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen en het Vlaams Minderhedencentrum

